

BIULETYN

ZWIĄZKU POLSKICH KAWALERÓW MALTAŃSKICH

SUWERENNEGO RYCERSKIEGO ZAKONU SZPITALNIKÓW ŚW. JANA JEROZOLIMSKIEGO,
ZWANEGO RODYJSKIM I MALTAŃSKIM

I

POMOCY MALTAŃSKIEJ

► **NOWA AMBASADOR RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ PRZY ZAKONIE MALTAŃSKIM.** Dnia 10 października 2002 złożyła na ręce Wielkiego Mistrza listy uwierzytelniające J.E. Ambasador Hanna Suchocka. Jest ona jednocześnie ambasadorem przy Stolicy Apostolskiej. Nowa Ambasador w przeszłości była premierem, ministrem sprawiedliwości oraz posłem na Sejm. Z zawodu jest pracownikiem naukowym Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu, specjalistą w zakresie prawa międzynarodowego. Przemówienia Wielkiego Mistrza i Pani Ambasador na stronie 6.

► **NOMINACJE.** JE Prezydent Honorowy ZPKM został podniesiony do godności baliwa (patrz str. 5), a wielki Krzyż kapelana Konwentualnego ad honorem otrzymał x. Stanisław Morawski COr.

► **NOWI CZŁONKOWIE ZWIĄZKU.** Decyzjami Rady Suwerennej z dnia 19 kwietnia i 17 października 2002 zostali przyjęci do Zakonu: Jan Czarniecki i Jacek hr. Jezierski, Kawalerowie Łaski i Dewocji, Łukasz Jarski i Tomasz Krupiński, Kawalerowie Łaski Magistralnej oraz Róża Kubiak, Dama Łaski Magistralnej.

Jan Czarniecki, urodzony w Londynie, wychował się w USA, na stałe osiadł w Polsce w r. 1991. Jest architektem, specjalizuje się w budownictwie mieszkaniowym i konserwacji zabytków. Był członkiem zespołu Banku Światowego dla wdrażania nowego systemu budownictwa mieszkaniowego i zasad jego kredytowania. Współtworzył Polsko-Amerykański Bank Hipoteczny. Obecnie pełni funkcję szefa do spraw budowlanych firmy działającej na rynku nieruchomości. Żonaty, ojciec dwu synów.

Jacek hr. Jezierski, wiceprezes Najwyższej Izby Kontroli, jest z wykształcenia biologiem. Był naukowcem (spędził rok w stacji badawczej na Spitzbergenie), utrzymywał się z prac wysokościowych, pracował w Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”. Stamtąd przeszedł do NIK, gdzie przechodząc kolejne szczeble kariery zajmował się ochroną środowiska. Żonaty, ojciec dwu synów. Jego hobby to alpinizm, największe jego sukcesy w tym zakresie to zdobycie szóstego i siódmego co do wysokości szczytu świata.

Łukasz Jarski, jest absolwentem Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Początkowo po studiach pracował w prokuraturze, po czym po roku przeszedł do pracy w sądownictwie. Od dwu lat jest przewodniczącym wydziału cywilno-karnego sądu rejonowego w Mysłowicach. Od roku 1992 współpracuje z Pomocą Maltańską na Górnym Śląsku, przede wszystkim w zakresie spraw prawno-administracyjnych. Jest odznaczony Złotym Medalem Orderu „Pro merito Melitensi”. Żonaty, ojciec dwu córek.

Tomasz Krupiński, lekarz, absolwent krakowskiej Akademii Medycznej. Jest dyrektorem szpitala św. Jana Jerozolimskiego w Szczyrczu. Jest radnym powiatu limanowskiego, dział

► **NEW AMBASSADOR OF THE REPUBLIC OF POLAND TO THE SOVEREIGN ORDER OF MALTA.** On October 10, 2002, H.E. Ambassador Hanna Suchocka presented letters of credence to the Grand Master of the Order of Malta. She is simultaneously the Ambassador to the Holy See. In the past, Ms. Suchocka has held the positions of Premier of Poland, Minister of Justice and Deputy to the Sejm (parliament). Professionally, she is an academic researcher at the University of Adam Mickiewicz in Poznan, specializing in international law. Addresses delivered by the Grand Master and the Ambassador are on page 6.

► **NOMINATIONS.** H.E. the Honorary President of our Association has been raised to the rank of Bailiff (see page 5).

Fr. Stanisław Morawski COr received the Grand Cross of Conventual Chaplain *ad honorem*.

► **NEW MEMBERS OF THE ASSOCIATION.** By decision of the Sovereign Council on April 19 and October 17, 2002, the following were admitted to the Order: Jan Czarniecki and Jacek Count Jezierski Knights of Grace and Devotion, Łukasz Jarski and Tomasz Krupiński, Knights of Magistral Grace, and Róża Kubiak, Dame of Magistral Grace.

Jan Czarniecki, was born in London in 1950, grew up in the United States, settled permanently in Poland in 1991. He is an architect, specializing in residential housing and conservation of historic structures. He was a member of a team from the World Bank charged with propagating a new system of residential construction and innovative ways of financing. He was a co-founder of the Polish-American Mortgage Bank. Currently he is in charge of construction at an enterprise engaged in real estate. He is married, has two sons.

Jacek count Jezierski, the Vice-President of the Supreme Chamber of Control (NIK), is a biologist by profession. He has worked as a scientist (he spent a year at the research station in Spitzbergen), and for a time utilized his mountaineering skills working on the construction and maintenance of high-rise structures. He was employed by the National Commission of “Solidarity.” After joining NIK, he progressed through successive levels of management, dealing with protection of the environment. He is married and father of two sons. His hobby is mountain-climbing, and his most notable successes in that activity are the conquests of the world’s sixth and seventh highest peaks.

Łukasz Jarski, is a graduate of Silesian University in Katowice. After graduating, he worked in the prosecutor’s office, then after a year transferred to the judicial. For the past two years he has been the head of the civil and criminal regional court in Myslowice. Since 1992 he has been active in Order of Malta Medical Corps in Upper Silesia, primarily involved with legal and administrative matters. He has been decorated with the Order “Pro merito Melitensi.” He is married and the father of two daughters.

Tomasz Krupiński, a physician, is a graduate of the Krakow

foto. K. Moczurad

Międzynarodowy Obóz Maltański, Zanka

International Camp for Young Handicapped, Zanka

też w samorządzie lekarskim. Żonaty, ojciec dwu dorosłych synów.

Dr Róża Kubiak jest biologiem, pracownikiem naukowym Collegium Medicum UJ. Współorganizatorka Maltańskiej Służby Medycznej. Szczególnym polem jej działalności jest szkolenie w zakresie pierwszej pomocy przedmedycznej. Należy do grona instruktorów z najdłuższym stażem, od początku nadzoruje i koordynuje tę niezwykle ważną dziedzinę działalności MSM. W latach 1992 – 1996 współorganizowała cykl szkoleń dla członków MSM prowadzonych przez irlandzki Order of Malta Ambulance Corps. Odznaczona Orderem „Pro Merito Melitensi”. Jest żoną prof. Henryka Kubiaka, Donata Dewocji, matką dwu córek i babką dwu wnuków.

ODZNACZENIA.

Witold Sulimirski, Pierwszy Wiceprezydent ZPKM został odznaczony Wielkim Krzyżem Orderu „Pro merito Melitensi”.

Zygmunt hr. Tyszkiewicz został odznaczony Wielkim Krzyżem Orderu „Pro merito Melitensi” za zasługi położone wokół mediacji mającej na celu zwrot domu w Warszawie. Inicjatywa nadania odznaczenia wyszła bezpośrednio od Wielkiego Mistrza.

Krzysztof Drzyżdźński, delegat Związku na Włochy, został odznaczony

Krzyżem Komandorskim Orderu „Pro merito Melitensi”. **Władysław Zachariasiewicz** został odznaczony Krzyżem Komandorskim z Gwiazdą Orderu Polonia Restituta. To wyróżnienie jest wyrazem uznania Prezydenta RP dla jego zasług jako działacza polonijnego. Przypomnijmy, że w roku 1991 Władysław Zachariasiewicz został udekorowany Komandorią Orderu św. Grzegorza Wielkiego. Redakcja składa wszystkim Udekorowanym serdeczne gratulacje.

KONFERENCJA SZPITALNIKÓW. W dniach od 7 do 9 marca 2002 r. obradowała w Brukseli X Konferencja Szpitalników Zakonu Maltańskiego, poprzedzona jednodniowym wspólnym spotkaniem Szpitalników i Skarbników związków narodowych, na którym omawiano m.in. sposoby pozyskiwania środków na działalność zarówno całego Zakonu jak i poszczególnych związków narodowych. Następnymi dwoma dniami obrad Szpitalników poświęcone były omawianiu bieżącej działalności Zakonu, a w szczególności wielkim akcjom humanitarnym, a także planom na przyszłość. Szczególną uwagę poświęcono - uwieńczonym sukcesem wkrótce po zakończeniu konferencji - staraniom, aby nadać Emergency Corps of the Order of Malta (ECOM) status organizacji międzynarodowej. Ma to duże znaczenie, ze względu na możliwość korzystania z funduszy międzynarodowych.

PIELGRZYMKĄ DO LOURDES. Doroczna pielgrzymka Zakonu Maltańskiego do Lourdes miała miejsce w dniach 3 - 8 maja 2002 roku. Jak co roku uczestniczył w niej Związek Polskich Kawalerów Maltańskich. ZPKM reprezentowało łącznie 36 osób: 10 niepełnosprawnych oraz 26 opiekunów, w tym 14 Dam i Kawalerów z Prezydentem Honorowym Władysławem hr. Tarnowskim i Szpitalnikiem

Academy of Medicine. He is the director of the Hospital of St. John of Jerusalem in Szczyrzyc. Besides his professional duties, he is also a member of the Council of the County of Limanowa; previously he had also been involved in professional medical associations. Married, the father of two grown sons.

Dr. Róża Kubiak is a biologist, an academic researcher at Collegium Medicum of Jagiellonian University. She was one of the organizers of Order of Malta Medical Corps. Her particular area of activity is in training for pre-medical first aid. Among the instructors, she is among those with the longest tenure; from the beginning she has been overseeing this very important area of the activity of OMMC. In 1992 – 1996 she

was among the organizers of a cycle of training sessions for the members of OMMC, conducted by the Irish Order of Malta Ambulance Corps. She has been decorated with the Order “Pro Merito Melitensi.” She is the wife of Prof. Henryk Kubiak, Donat of Devotion, the mother of two daughters and the grandmother of two.

HONORS BESTOWED. **Witold Sulimirski**, the First Vice-President of the Association, has been decorated with the Grand Cross of the Order “Pro merito Melitensi.”

Zygmunt Count Tyszkiewicz has been decorated with the Grand Cross of the Order “Pro merito Melitensi” for his work in the negotiations concerning the return of the Association’s property in Warsaw. The initiative for awarding this honor came directly from the Grand Master. **Krzysztof Drzyżdźński**, the Association’s delegate to Italy, has been decorated with the Commander’s Cross of the Order “Pro merito Melitensi.” **Walter Zachariasiewicz** has been decorated with the Commander’s Cross with Star of the Order Polonia Restituta. This honor is an expression by the President of Poland of appreciation for his activities on behalf of Polonia. We remind you that in 1991 Walter Zachariasiewicz was decorated with the Commander’s Cross of the Order of St. Gregory the Great. The editors extend their sincere congratulations to all of the honorees.

CONFERENCE OF HOSPITALLERS. The Tenth Conference of Hospitallers of the Order of Malta was held in Brussels on March 7 – 9, 2002. It was preceded by a one-day meeting of the Hospitallers with the Treasurers of the National Associations, at which they discussed means for obtaining resources for the activities of the entire Order and the individual Associations. The following two days of deliberations were devoted to discussions of the current activities of the Order, especially the large-scale humanitarian actions, as well as planning for the future. Particular attention was paid to the efforts for obtaining formal recognition for the Emergency Corps of the Order of Malta (ECOM) as an international organization. These efforts resulted in success shortly after the conference. This is very significant, as it opens the possibility for taking advantage of international funds.

fot. K. Moczurad

Lourdes

Krzysztofem Moczuradem na czele. Niezwykle ciepła atmosfera panująca podczas całej pielgrzymki oraz tak liczny w bieżącym roku udział Dam i Kawalerów Maltańskich pozostały u wszystkich jej uczestników niezatarte wrażenia. Większość członków ZPKM oraz wolontariuszy uczestniczących w pielgrzymce zadeklarowała swój udział w następnym roku.

► „MAŁA MALTA”.

Kolejny, już 19 Międzynarodowy Obóz dla Młodych Niepełnosprawnych Zakonu Maltańskiego zorganizowany został w tym roku przez Związek Węgierskich Kawalerów Maltańskich w miejscowości Zanka nad Balatonem. W obozie wzięło udział ponad 350 osób, niepełnosprawnych oraz ich opiekunów z całej Europy, a także m.in. z Brazylii. Nasza polska grupa liczyła 19 osób, w tym 7 niepełnosprawnych oraz 3 członków ZPKM wraz ze Szpitalnikiem Krzysztofem Moczuradem. Uczestnicy bardzo wysoko ocenili wkład węgierskich gospodarzy w organizację obozu.

► **ZAWODY W RATOWNICTWIE.** W dniach 20 i 21 września w Limanowej odbyły się I Mistrzostwa Polski w Ratownictwie Medycznym i Drogowym. Wzięło w nich udział 40 zespołów ratowniczych, wypadkowych i reanimacyjnych, reprezentowane były stacje pogotowia ratunkowego, szpitalne oddziały ratunkowe, Państwowa Straż Pożarna, oddziały Górskiego i Tatrzańskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego (GOPR i TOPR) oraz Straż Graniczna. Ekipa Maltańskiej Służby Medycznej w składzie Agnieszka Molik (lekarz), Bożena Jaworska (pielęgniarka) Maciej Polaszczyk (ratownik medyczny), Tomasz Lenart (kierowca karetki, słuchacz szkoły ratownictwa medycznego) zajęła 11 miejsce.

► **PILGRIMAGE TO LOURDES.** The annual pilgrimage of the Order of Malta to Lourdes took place May 3 – 8, 2002. The Polish Association took part, as it does every year. A total of 36 persons participated, 10 handicapped and 26 caregivers, including 14 Knights and Dames led by H.E. Honorary President Władysław Count Tarnowski and Hospitaller Dr. Krzysztof Moczurad. The especially cordial atmosphere among the participants, and the large turnout of Knights and Dames of Malta left indelible memories with all of who took part. Most of the members of ZPKM and the volunteers declared their willingness to take part next year.

► **„LITTLE MALTA”.** The 19th International Camp for Young Handicapped was organized this year by the Hungarian Association of Knights of Malta in the town of Zanka on

fol. K. Moczurad

Lourdes:

Przed procesją ze świecami
Preparation to the procession with candles

the Balaton Lake. The camp was attended by over 350 persons, handicapped and caregivers from all over Europe and also from Brazil. Our Polish group consisted of 19 persons, 7 handicapped and 3 members of the Association with Hospitaller Dr. Krzysztof Moczurad. The participants rated very highly the organization of the camp by the Hungarian hosts.

► **EMERGENCY MEDICAL COMPETITION.** The First Polish Championship in Medical and Highway Rescue was held in Limanowa on September 20 and 21, 2002. Forty rescue teams took part, representing emergency rescue, hospital emergency teams, the National Fire Department, units of Mountain Rescue Services (GOPR and TOPR) and the Border Guard. The team from our Order of Malta Medical Corps, made up of Agnieszka Molik (physician), Bożena Jaworska (nurse), Maciej Polaszczyk (emergency medical worker) and Tomasz Lenart (ambulance driver and student of emergency medical services) placed eleventh in the competition.

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że
With deep sadness we report that

ś.p.

Romuald Quas de Penno

Kawaler Łaski Magistralnej
Knight of Magistral Grace

zmarł 13 października 2002 w Baltimore.
passed away on 13th October 2002 in Baltimore.

Rodzinie Zmarłego wyrażamy słowa najgłębszego współczucia
We express our sincerest sympathy to the family of the departed.

Prezydent, Zarząd i Członkowie ZPKM
The President, Board of Directors and Membership of ZPKM

Władysław hr. Tarnowski baliwem

Władysław Count Tarnowski named Bailiff

Rada Suwerenna 18 października br. podniosła do godności Baliwa Wielkiego Krzyża Honoru i Dewocji w Posłuszeństwie J.E. Prezydenta Honorowego Władysława hr. Tarnowskiego. Jest on tym samym 22 baliwem w historii ZPKM. Redakcja serdecznie gratuluje tego Jego Ekszelencji wyróżnienia.

Słowo baliw (w czasach przedwojennych pisane balli) wywodzi się od starofrancuskiego *baillif*, a to z kolei od czasownika *baillir* (rządzić, zarządzać) i w średniowieczu oznaczało urzędnika lub sędziego, natomiast w zakonach – mnicha, który troszczył się o dobra doczesne klasztoru. W Zakonie św. Jana godność początkowo związana z pierwszymi komandoriami na Wschodzie (Akce, Armenii, na Cyprze, w Lango, Negroponte oraz Morei). Komandorzy tych posiadłości mieli prawo zasiadać w kapitule generalnej. Po upadku Akki baliwaty pozostały tytułami honorowymi z przywiązanymi do nich dawnymi uprawnieniami.

Współcześnie jest to najwyższa godność w Zakonie, nie wiążą się z nią jednak żadne funkcje ani honory. Na marginesie dodajmy, że wielu Wielkich Mistrzów (w tym obecny) nie było baliwami. Za to zwyczajowo kardynałowie przyjmowani do Zakonu automatycznie otrzymują godność Baliwa Wielkiego Krzyża Honoru i Dewocji.

Baliwowie

członkowie ZPKM i daty ich nominacji

Ferdynand ks. Radziwiłł 1925
 Bogdan hr. Hutten-Czapski 1925
 Karol hr. Lanckoroński 1928
 Alfred Chłapowski 1929
 Ignacy Mościcki 1930 (Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej)
 Józef Piłsudski (pierwszy marszałek Polski) 1930
 Aleksander kard. Kakowski 1930
 August kard. Hlond 1931 (Prymas Polski)
 Stefan hr. Przeździecki 1932
 Olgierd ks. Czartoryski 1933
 Leon bar. de Vaux 1934
 Janusz ks. Radziwiłł 1936
 Emeryk hr. Hutten-Czapski 1946
 Michał hr. Potulicki 1954
 Stefan hr. Tyszkiewicz 1960
 Władysław hr. Poniński 1978
 Andrzej Maria kard. Deskur 1989
 Franciszek kard. Macharski 1993
 Józef kard. Glemp 1993 (Prymas Polski)
 Andrzej hr. Ciechanowiecki 1996
 Juliusz hr. Ostrowski 2001

Władysław hr. Tarnowski

1966 Kawaler Honoru i Dewocji
 Knight of Honor and Devotion
 1985 członek Zarządu ZPKM
 Member of the Board of the Polish Association
 1990 Wiceprezydent ZPKM
 Vice-President of the Polish Association
 1993 Prezydent ZPKM
 Honorary President of the Polish Association
 1995 Kawaler Posłuszeństwa
 Knight of Obedience
 1997 Wielki Krzyż Posłuszeństwa
 Grand Cross of Honor and Devotion in Obedience
 2002 Baliw Wielkiego Krzyża Honoru i Dewocji w Posłuszeństwie
 Bailiff of the Grand Cross of Honor and Devotion in Obedience

On October 18, 2002, the Sovereign Council raised H.E. Honorary President of the Polish Association, Władysław Count Tarnowski, to the rank of Bailiff of the Grand Cross of Honor and Devotion in Obedience. That makes him the 22nd Bailiff in the history of the Polish Association. The editors extend their sincere congratulations to His Excellency for this honor.

The term *bailiff* - derives from the old French word *baillif*, which in turn comes from the verb *baillir* (to rule, have authority), which in the Middle Ages denoted an official or, in the monastic orders, a monk, who was in charge of the temporal goods of the community. In the Order of St. John this title was initially connected with the first Commanderies in the East (Acre, Armenia, Cyprus, Lango, Negroponte, Morea). The Commanders of these properties had the right to sit in the General Chapter. After the fall of Acre, the Bailiff became an honorary title but with the attendant rights as of old.

Currently, this is the highest distinction in the Order, but it is not connected with any particular position or honor. We should mention that many Grand Masters (including the present one) were not Bailiffs. But by convention, Cardinals who are admitted into the Order automatically receive the distinction of Bailiff of the Grand Cross of Honor and Devotion.

Bailiffs

members of the Polish Association

Ferdynand Prince Radziwiłł 1925
 Bogdan Count Hutten-Czapski 1925
 Karol Count Lanckoroński 1928
 Alfred Chłapowski 1929
 Ignacy Mościcki 1930 (President of the Republic of Poland)
 Józef Piłsudski (first Marshal of Poland) 1930
 Aleksander Cardinal Kakowski 1930
 August Cardinal Hlond 1931 (Primate of Poland)
 Stefan Count Przeździecki 1932
 Olgierd Count Czartoryski 1933
 Leon Baron de Vaux 1934
 Janusz Prince Radziwiłł 1936
 Emeryk Count Hutten-Czapski 1946
 Michał Count Potulicki 1954
 Stefan Count Tyszkiewicz 1960
 Władysław Count Poniński 1978
 Andrzej Maria Cardinal Deskur 1989
 Franciszek Cardinal Macharski 1993
 Józef Cardinal Glemp 1993 (Primate of Poland)
 Andrzej Count Ciechanowiecki 1996
 Juliusz Count Ostrowski 2001

Dziękujemy p. Aleksandrowi Cieślakowi za informacje historyczne.

The Editors thank Mr. Aleksander Cieślak for historical informations.

Hanna Suchocka nowym ambasadorem RP przy Zakonie Maltańskim

Hanna Suchocka appointed as a new ambassador of the Republic of Poland to the Sovereign Order of Malta

Dnia 10 października 2002 złożyła na ręce Wielkiego Mistrza listy uwierzytelniające J.E. Ambasador Hanna Suchocka. Jest ona jednocześnie ambasadorem przy Stolicy Apostolskiej. Poniżej przedstawiamy fragmenty przemówień Pani Ambasador i Wielkiego Mistrza wygłoszone podczas ceremonii.

Przemówienie Ambasador Hanny Suchockiej
do Wielkiego Mistrza

Wasza Wysokość,

Mam dziś wielki honor i zaszczyt wręczać listy uwierzytelniające i tym samym podjąć misję jako trzeci po II wojnie Ambasador Nadzwyczajny i Pełnomocny Rzeczypospolitej Polskiej przy Suwerennym Zakonie Kawalerów Maltańskich.

Odtworzenie stosunków dyplomatycznych pomiędzy Polską a Zakonem Kawalerów Maltańskich mogło nastąpić dopiero w zmienionej sytuacji politycznej, w której przełamano stworzony sztucznie po wojnie podział Europy, tj. po 1989 r. Jednakże mimo braku formalnych stosunków dyplomatycznych obecność idei kawalerów maltańskich była niezwykle żywa w świadomości społecznej Polaków. (...)

Polska przygotowuje się obecnie do wejścia do zinstytucjonalizowanej Europy, jaką jest Unia Europejska. To wejście rozumiemy także jako wyraźne potwierdzenie naszej wielowiekowej przynależności do Europy. Są na tej naszej drodze europejskiej zdarzenia, które stanowią dowód i świadectwo tego, że byliśmy i jesteśmy Europejczykami, że nasza obecność w Europie była naturalna, że mamy swój istotny wkład w tworzenie tego, co nazywamy wspólnym dziedzictwem europejskim.

Te refleksje towarzyszą mi szczególnie silnie kiedy zagłębiam się w relacje wzajemne pomiędzy Polską a Zakonem Kawalerów Maltańskich. To między innymi właśnie także poprzez naszą obecność w długiej historii Zakonu jesteśmy tak silnie osadzeni w Europie. (...)

Zakon Kawalerów Maltańskich jest w Polsce symbolem. Jest symbolem służenia, symbolem pomocy, symbolem miłosierdzia. Z tego też względu traktuję jako szczególny dar, że mogę składać listy w czasie, gdy ideę miłosierdzia poprzez przesłanie Św. Faustyny tak bardzo przybliży światu Ojciec Święty Jan Paweł II. Jego przesłanie kierowane do całego świata z Polski, z Krakowa ma obudzić nas wszystkich do dzieł miłosierdzia i w tym sensie służba i przykład Zakonu ma dla nas szczególne znaczenie.

Żywe są w naszej zbiorowej pamięci działania Zakonu podczas II wojny [światowej]. Zakon utworzył szpital, który służył ludziom aż do początków powstania warszawskiego. Prowadzenie szpitala i złożenie przez kilku kawalerów ofiary życia, było służeniem i realizowaniem dzieła miłosierdzia do końca.

Odtworzenie stosunków dyplomatycznych świadczy o tym, że państwo polskie docenia rolę i znaczenie Zakonu. Docenia jego dzieła w Polsce, pomoc humanitarną, pomoc w wyposażaniu zakładów zdrowotnych, szpitali. O wadze jaką przywiązuje się do stosunków z Zakonem Kawalerów Maltańskich świadczy wizyta Prezydenta RP Aleksandra Kwaśniewskiego, jaką złożył on Wielkiemu Kanclerzowi w Roku Jubileuszowym 2000. (...)

Zakon Kawalerów Maltańskich i jego dzieła są na trwałe zakorzenione w Polsce i przynoszą dobry owoc. Jak bardzo mocno podkreślił Ojciec Święty w Łagiewnikach „Trzeba przekazywać światu ogień miłosierdzia. W miłosierdziu Boga świat znajdzie pokój, a człowiek szczęście. To zadanie powierzam

On October 10, 2002, H.E. Ambassador Hanna Suchocka presented letters of credence to the Grand Master of the Order of Malta. She is simultaneously the Ambassador to the Holy See. The following are fragments of the addresses delivered during the ceremony by the Grand Master and by the Ambassador.

Address of H.E. Ambassador of the Republic of Poland
Hanna Suchocka to the Grand Master

Your Highness,

Today I have the honor of presenting Letters of Credence, thereby undertaking the mission of the third, after the Second World War, Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary of the Republic of Poland to the Sovereign Order of the Knights of Malta.

The re-establishment of diplomatic relations between Poland and the Order of Knights of Malta could occur only in a changed political situation after 1989, when the artificial post-war division of Europe was abolished. Nevertheless, in spite of the lack of formal diplomatic relations, the ideals of the Knights of Malta were very much alive in the consciousness of Polish society. (...)

Poland is presently preparing for entering into the institutionalized structures of Europe, exemplified by the European Union. We understand this entrance to be a confirmation of our being, over many centuries, an integral part of Europe. Our path towards Europe is marked by events which give testament to the fact that we have been and are Europeans, that our presence in Europe is a given, that we have significantly contributed to that which we call our common European heritage.

These reflections come especially to mind when I consider the mutual relations between Poland and the Order of the Knights of Malta. Among others, it is because of our presence in the long history of the Order that we are so strongly present in Europe. (...)

The Order of the Knights of Malta was always present in independent Poland. And here one observes a particular historical dependency. Whenever an independent, sovereign Polish state was being formed, there was also a rebirth of relations with the Order of Knights of Malta. That happened after the First World War, when in 1920 there was formed the Polish Association of Knights of Malta, and that also happened after 1989.

The Order of Knights of Malta is a symbol in Poland. It is a symbol of service, a symbol of assistance, a symbol of mercy. For this reason, I consider it a particular gift that I can present my letters in a time when the ideal of mercy as announced by St. Faustyna is being pronounced to the world by the Holy Father, John Paul II. His message, sent to the whole world from Poland, from Krakow, is meant to waken all of us to acts of mercy, and in this sense the example and the service of the Order has particular meaning.

The activities of the Order during World War II still live in our memory. The Order founded a hospital which served the populace until the outbreak of the Warsaw Uprising. The managing of this hospital and the ultimate sacrifice of life paid by several Knights were a fulfillment of mercy to the end.

The re-establishment of diplomatic relations attests to the fact that the Polish state appreciates the meaning and role of the Order. It appreciates its activities in Poland, its humanitarian aid, its assistance in outfitting clinics and hospitals. The importance of relations with the Order was demonstrated by the visit of the President of the Republic of Poland, Aleksander Kwa-

wam, drodzy bracia i siostry”.

W tym duchu niech mi wolno przekazać Waszej Wysokości serdeczne życzenia powodzenia w pełnieniu szlachetnej działalności dla dobra wspólnego od Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Pragnę też zapewnić, że w czasie pełnienia misji dołożę wszelkich starań, aby stosunki wzajemne pomiędzy Polską a Zakonem Maltańskim jak najlepiej się rozwijały dla dobra obu wspólnot i społeczeństw.

Przemówienie powitalne Wielkiego Mistrza do Pani Hanny Suchockiej, Ambasadora Rzeczypospolitej Polskiej przy Zakonie Maltańskim

Ekscelencjo,

Z wielką przyjemnością pragnę powitać w Pałacu Magistrальnym z okazji wręczenia Listów Uwierzytelniających, poprzez które Prezydent Rzeczypospolitej, J.E. Aleksander Kwaśniewski, akredytuje Ekscelencję jako Ambasadora przy Suwerennym Rycerskim Zakonie Maltańskim.

Witając serdecznie jestem świadom ścisłych więzów, które od wieków łączyły Zakon Maltański z głęboką uczuciowością i dążeniami narodu polskiego poprzez obronę wartości moralnych. Z przyjemnością przychodzi mi wspomnieć o tak często wspólnie obieranej ścieżce, obronie wielkich ideałów i wartości zawsze obecnych we wspólnej historii. Świadectwo obecności Zakonu w Polsce, które jest nam szczególnie bliskie to inicjatywa Fra' Bartłomieja Nowodworskiego utworzenia collegium jego imienia przy Uniwersytecie Jagiellońskim, która stała się wzorcem kształcenia wielu pokoleń naukowców, intelektualistów i przedstawicieli polskiej kultury. (...)

Dzięki wspólnej decyzji nawiązania stosunków dyplomatycznych podjętej w lipcu 1990 roku powstała możliwość współpracy, o której świadczą coroczne raporty Związku Polskich Kawalerów Maltańskich. Pomoc lekarska ofiarowywana i organizowana przez maltańskich wolontariuszy (...) była ważnym punktem programu Konferencji Szpitalników Zakonu Maltańskiego w Krakowie w marcu 2001 roku, podczas której wyszczególniono nowe potencjalne obszary w udzielaniu pomocy medycznej i humanitarno-społecznej.

Znaczące, jako przykład ciągłego dostosowywania do bieżących potrzeb zakresu i możliwości działania wolontariuszy Zakonu, były akcje pomocy podjęte w 1997, w 1998 oraz w 2001 na rzecz ludności dotkniętej klęską powodzi.

Śledzimy z uwagą determinację z jaką Polska, pokonując nieuniknione trudności, realizuje proces zbliżenia do Unii Europejskiej, poprzez głębokie reformy systemu politycznego, ekonomicznego i społecznego, za które Wasza Ekscelencja, obok kariery uniwersyteckiej oraz parlamentarnej, brała odpowiedzialność przez wiele lat będąc premierem i członkiem rządu. Nasze stosunki niewątpliwie skorzystają na ostatecznym zbliżeniu do Europy, do której Polska należała zawsze, dzieląc coraz ściślej wyznawane przez nas wartości duchowe i moralne.

Pragnę podziękować za życzenia od Prezydenta Kwaśniewskiego, które przekazuje Wasza Ekscelencja, jednocześnie prosząc o przekazanie na jego ręce moich najgorętszych życzeń zdrowia i obfitości dóbr dla narodu polskiego. Pragnę również zapewnić, iż zwróciłem szczególną uwagę na zaproszenie do Polski przekazane mi przez Waszą Ekscelencję i wierzę, iż będzie możliwe ustalenie drogą dyplomatyczną daty mojej wizyty. Ponownie serdecznie witając pragnę zapewnić, że drzwi Wielkiego Magisterium zawsze stoją przed Ekscelencją otworem, sprzyjając owocnemu przebiegowi Waszej misji.

Tłum. Agnieszka Ulinski

sniewski, to the Grand Chancellor in the Jubilee year of 2000. (...)

The Order of the Knights of Malta and its works are permanently rooted in Poland, and they bear good fruit. As the Holy Father stressed at Lagiewniki: "We must convey to the world the fire of mercy. In God's mercy the world will find peace, and man will find happiness. This is the duty I confer upon you, my brothers and sisters."

In this spirit allow me to convey to you, Your Highness, sincere wishes from the President of the Republic of Poland for success in fulfilling the noble mission of enhancing the common good. I also wish to assure you that during the fulfilling of my mission I will make every effort to ensure that relations between Poland and the Order of Malta develop in a way most advantageous to both communities and societies.

Address of Grand Master Welcoming Hanna Suchocka, Ambassador of the Republic of Poland to the Sovereign Order of Malta

Your Excellency:

With great pleasure I greet you in the Magistral Palace, on the occasion of presenting Letters of Credence by means of which the President of the Republic of Poland, H.E. Aleksander Kwaśniewski, accredits Your Excellency as Ambassador to the Sovereign Order of Malta.

In extending a warm greeting, I am cognizant of the close ties which for centuries have linked the Order of Malta with the deep emotions and strivings of the Polish nation, in the defense of moral values. It gives me great pleasure to recall the path so often chosen together, in defense of the great ideals and values always present in our shared history. A testament of the presence of the Order in Poland, which is especially dear to us, is the initiative of Fra' Bartłomiej Nowodworski in creating at the Jagiellonian University a Collegium named after him, which became an example of educating many generations of academics, intellectuals and representatives of Polish culture. (...)

Thanks to a mutual decision reached in July 1990 to re-establish diplomatic relations, there is now the possibility of cooperation, as evidenced by the annual reports from the Polish Association of Knights of Malta. Medical assistance organized by Maltese volunteers (...) was a major topic on the agenda of the Conference of Hospitallers of the Order of Malta which was held in Krakow in March of 2001 and which identified new possibilities of providing medical and humanitarian aid. (...)

We closely observe the determination with which Poland is overcoming unavoidable difficulties in realizing the process of joining the European Union, by means of thorough reforms of the political, economic and social system, for which Your Excellency, besides your university and parliamentary careers, was responsible for many years from within the government. Our relations will certainly benefit from the eventual closeness with Europe, to which Poland has always belonged, sharing ever more closely the spiritual and moral values which we profess.

I wish to thank you for the greetings which Your Excellency has relayed from President Kwasniewski, and to ask you in turn to relay to the President my warmest wishes for health and abundance of blessings for the Polish nation. I also wish to assure you that I have especially noted the invitation to visit Poland relayed by Your Excellency, and I trust that it will be possible through diplomatic channels to establish a mutually agreeable date for my visit. Once again in greeting you most sincerely, I wish to assure you that the door to the Grand Magistry is always open and supportive of the fruitful conduct of Your Excellency's mission.

Zjazd Maltański w Rzymie w 1934 roku

Convention of the Knights of Malta in Rome, 1934

„Wielki Mistrz, Książę Chigi, pismem wystósowanem do Wielkich Przeorów i Prezydentów wszystkich Związków dnia 11 stycznia 1934 r. zwołał nadzwyczajny Zjazd wszystkich członków Zakonu, aby z okazji Jubileuszu ogłoszonego przez Ojca Świętego na pamiątkę 1900-nej rocznicy Odkupienia złożyć hołd Ojcu Świętemu,

wspólnie pomodlić się na grobie Św. Piotra i rozmówić się o licznych sprawach dotyczących rozwoju tak Zakonu jak i poszczególnych Związków. Miało to być zarazem pierwsze wspólne uroczyste wystąpienie Kawalerów Maltańskich od czasów Malty. To też przeszło 700 Maltańczyków z wszystkich stron świata podążyło do Rzymu, aby zadośćuczynić temu zaproszeniu. Ze Związku Polskiego zgłosili swój udział: Prezydent Balli Bogdan hr. Hutten-Czapski, Wice-Prezydent Balli Alfred Chłapowski, Wice-Prezydent Balli Olgierd ks. Czartoryski, Stanisław hr. Breza, Rajnold hr. Przedziecki, Adam hr. Stadnicki, Leon baron de Vaux, Janusz ks. Radziwiłł, Stanisław Lipkowski, Dominik Łempicki, Wacław Szadurski, Emeryk hr. Hutten-Czapski, Marja ks. Radziwiłłowa, Helena Chłapowska i Ks. Alfred Dobiecki, razem 15 członków. Nie wszyscy jednak przyjechali, tak że udział w uroczystościach wzięło tylko 9 członków Związku Polskiego. Uroczystości rozpoczęły się w dniu 14. marca rb. nabożeństwem w Bazylice Św. Pawła. Następnego dnia odbyła się przy grobie Św. Piotra wspólna Komunia Św., którą udzielał Wielki Przeor Maltański Rzymski, Książdz Kardynał Bisleti. Wieczorem tegoż dnia przyjął Ojciec Święty wszystkich Maltańczyków i przemówił do nich w podniosłych słowach, zwracając uwagę na ich obowiązki w obecnych czasach, tak całkiem odmienne od tych, kiedy na Malcie stali jako przedmurze chrześcijaństwa, broniąc cywilizacji zachodniej przed naporem Islamu. W dalszym ciągu Król i Królowa Włoch a potem Prezydent Rządu Mussolini wydali przyjęcia na cześć przybyłych Maltańczyków. Wreszcie sam Wielki Mistrz urządził wielkie przyjęcie dla wszystkich przybyłych Maltańczyków, oraz dla czołowych przedstawicieli sfer rządowych, duchownych i społeczeństwa rzymskiego.

Wielki Mistrz odbył z Wielkimi Przeorami i z Prezydentami Związków cały szereg wspólnych konferencji, poświęconych sprawom organizacyjnym i konstytucyjnym, które bardzo przyczyniły się do nawiązania bliższych stosunków pomiędzy poszczególnymi gałęziami Zakonu”.

(Wyimek z protokołu Konwentu ZPKM z 1934 r.).

In a communication to the Grand Priors and Presidents of all the National Organizations dated January 11, 1934, the Grand Master, Prince Chigi, called for an extraordinary Convention of all members of the Order, in observance of the Jubilee announced by the Holy Father in commemoration of the 1900th anniversary of the Redemption.

The purpose was to pay homage to the Holy Father, join in group prayer at the tomb of St. Peter, and to discuss the many issues pertaining to the growth of the Order and the individual Associations. And this was to be the first ceremonial gathering of Knights of Malta since the time of Malta. Over 700 Knights from all over the world came to Rome in response to this invitation. The following members of the Polish Association announced their intended participation: President Bailiff Bogdan Count Hutten-Czapski, Vice-President Bailiff Alfred Chłapowski, Vice-President Bailiff Olgierd Prince Czartoryski, Stanisław Count Breza, Rajnold Count Przedziecki, Adam Count Stadnicki, Leon Baron de Vaux, Janusz Prince Radziwiłł, Stanisław Lipkowski, Dominik Łempicki, Wacław

Zjazd maltański w Rzymie 18.3.1934. Delegacja ZPKM
Convention of the Knights of Malta in Rome, 1934, the delegation of the Polish Association (ZPKM)

stoją od lewej / second row, from left to right:

Wacław Szadurski, K H&D (1878 - 1958)
Stanisław Breza, K H&D (1874 - 1949)
Leon bar. de Vaux K H&D (1870 - 1941)
Alfred Chłapowski, Baliw WKrzyża (1874 - 1940)
Olgierd ks. Czartoryski, Baliw WKrzyża (1888 - 1977)
ks. Alfred Dobiecki, Kap. Konw. ah (1880 - 1951)

siedzą od lewej / front row, from left to right:

Helena z hr. Mielżyńskich Chłapowska (1887 - 1959), D H&D
Bogdan Hutten - Czapski, Prezydent ZPKM, Baliw-Profes (1851 - 1937)
Maria z hr. Branickich ks. Radziwiłłowa, D H&D (1863 - 1941)

Szadurski, Emeryk Count Hutten-Czapski, Marja Princess Radziwiłł, Helena Chłapowska and Rev. Alfred Dobiecki, altogether 15 persons. Not all of them, however, were able to travel, and only 9 members of the Polish Association took part in the celebrations.

The celebrations began on March 14 with a Mass at the Basilica of St. Paul. The following day there was a Communion Service at the tomb of St. Peter, presided over by the Grand Maltese Prior of Rome, Cardinal Bisleti. In the evening of that same day, the Holy Father received all of the Knights and spoke to them in exalted words about their mission in today's world, so totally different from that when they stood on Malta as the rampart of Christianity, defending Western civilization from the onslaught of Islam. Subsequently, the King and Queen of Italy, and later Mussolini, the President of the Government, gave a reception in honor of the assembled Knights. Finally, the Grand Master himself held a reception for all of the Knights and leading representatives of government, the clergy and Roman society.

The Grand Master held a series of conferences with the Grand Priors and Presidents of National Associations, covering organizational and constitutional topics. These did much to foster closer ties among the various branches of the Order. (Excerpt from the minutes of the Convent of the Polish Association, 1934).

Wprowadzenie Relikwii Krzyża Świętego do sanktuarium w Klebarku Wielkim

Installation of the Relics of the Holy Cross in the Sanctuary of Klebark Wielki

Krzyż jest drogowskazem

The Cross is a Signpost

ks. Andrzej Jaworski

Klebark Wielki, malownicza warmińska wieś, położona 9 km od Olsztyna, przeżył swój wielki, historyczny dzień. W piątek 13 września 2002 roku Kardynał Józef Glemp, Prymas Polski przywiózł do tej małej, warmińskiej parafii najcenniejszą relikwię Kościoła, Drzewo Krzyża Świętego, na którym został umęczony nasz Pan Jezus Chrystus. Relikwie są darem Ojca Świętego, który przychylił się do prośby Prezydenta Związku Polskich Kawalerów Maltańskich J.E. Juliusza hrabiego Ostrowskiego.

Klebark Wielki, a picturesque village in the Warmia region, 9 km. from Olsztyn, experienced a great, historic day. On Friday, August 13, 2002, Jozef Cardinal Glemp, the Primate of Poland, brought to this small parish in Warmia the most precious relic of the Church, the wood of the Holy Cross on which Our Lord Jesus Christ was put to death. The relic is a gift of the Holy Father, who acquiesced to the request of H.E. Juliusz Count Ostrowski, President of the Polish Association of the Knights

fot. Adam Walkiewicz

skiego, przy wsparciu Metropolity Warmińskiego J.E. Arcybiskupa Edmunda Piszczaka i przekazał je do kościoła parafialnego i konwentalnego pod wezwaniem Znalezienia Krzyża Świętego w Klebarku Wielkim. Parafia ta ma już ponad 600 lat, a od dwóch lat jest siedzibą Kapelanatu i Delegatury Związku Polskich Kawalerów Maltańskich na Warmii i Mazurach.

Na przyjazd Prymasa z relikwią u rogatk miejscowości oczekiwali: Damy i Kawalerowie Związku Polskich Kawalerów Maltańskich na czele z J.E. Juliuszem hr. Ostrowskim i J.E. Władysławem hr. Tarnowskim, generalicją oraz kompanią honorową Wojska Polskiego, paniami: wicemarszałek Ireną Petryną, wicewojewodą Warmińsko-Mazurskim Hanną Mikulską-Bojarską i wiceprezydentem Olsztyna Ewą Zakrzewską oraz licznie zebranymi wiernymi i jednostkami Maltańskiej Służby Medycznej.

Kardynał Józef Glemp, który przybył w towarzystwie Metropolity Warmińskiego przekazał relikwię Prezydentowi Związku

of Malta, supported by H.E. Edmund Piszcz, Metropolitan Archbishop of Warmia. It was installed in the parish and conventual Church of Discovery of the Holy Cross in Klebark Wielki, a parish which has existed over 600 years, and which for the past two years is the seat of the Chaplain and Delegation in Warmia and Mazury of the Polish Association of Knights of Malta.

The arrival of the Primate with the relic was greeted at the outskirts of the village by Knights and Dames of the Polish Association of Knights of Malta led by H.E. Juliusz Count Ostrowski and Honorary President H.E. Władysław Count Tarnowski; officers and honor guard of the Polish Armed Forces, Mesdames Vice Marshal Irena Petryna and Vice Voyevoda (Governor) of Warmia-Mazury Province Hanna Mikulska Bojarska, the Deputy Mayor of the City of Olsztyn Ewa Zakrzewska, numerous faithful, and units of Order of Malta Medical Corps.

Cardinal Jozef Glemp, accompanied by the Archbishop of Warmia, presented the relic to the President of the Polish

ku, który po oddaniu czci Krzyżowi Świętemu powierzył Relikwie kawalerom maltańskim. Kawalerowie przenieśli Relikwie Krzyża Świętego na ramionach w procesji do kościoła. Fundatorami relikwiarza są pp. Magdalena i Artur Litwiński z Warszawy. Za ten piękny i hojny gest najserdeczniej i gorąco dziękujemy!

Przed wprowadzeniem relikwii do kościoła dostojni goście złożyli kwiaty pod tablicą upamiętniającą tragiczną śmierć duchownych i mieszkańców diecezji warmińskiej w latach 1939-47, a kompania honorowa Wojska Polskiego oddała trzy salwy karabinowe.

Po wprowadzeniu Relikwii Krzyża Świętego do kościoła, Metropolita Warmiński powitał Księdza Prymasa, obecnych Prezydentów ZPKM, dostojnych gości i wiernych oraz poprosił Kanclerza Kurii o odczytanie dokumentów: pisma Stolicy Apostolskiej potwierdzającego autentyczność relikwii, dekretu Arcybiskupa Metropolity Warmińskiego powołującego do życia Archidiecezjalne Sanktuarium Krzyża Świętego w Klebarku Wielkim oraz pisma powierzającego, na mocy dekretu, sprawowanie opieki nad relikwiami Suwerennemu Rycerskiemu Zakonowi Szpitalników św. Jana Jerozolimskiego zwanemu Rodyjskim i Maltańskim.

Homilię podczas Mszy Świętej wygłosił Prymas Polski. Kardynał Józef Glemp powiedział między innymi:

„Jesteśmy świadkami niezwyklej okoliczności: na ramionach kawalerów maltańskich w otoczeniu dam tego zakonu, przyniesione zostały relikwie Krzyża Świętego, to znaczy mały kawałek drzewa, na którym kiedyś zawisło Zbawienie Świata.

Śmierć krzyżowa była hańbą i dlatego obywatele w Cesarstwie Rzymskim nie krzyżowano, to była śmierć dla niewolników i można było ją zadać poza murami miasta i taką to śmierć wybrał Zbawiciel, po to, żeby doświadczyć tego bezmiaru niewiści, złości, którą przygotował Mu, wydawało się, że zwycięski szatan. Jak wiemy dobrze krzyż nie stał się końcem życia Chrystusa. (...) Taki to znak wybrał Chrystus, znak hańby, po to, żeby zupełnie zmienić jego znaczenie, aby stał się on sztandarem chwały i znakiem zwycięstwa! (...)

Association, who, after paying homage to the Holy Cross, passed it to the Knights of Malta. The Knights carried the relic on their shoulders in procession to the church. We should note that the reliquary of the Holy Cross was funded by a generous donation from Artur and Magdalena Litwinski from Warsaw.

Before the relic was conveyed into the church, the distinguished guests laid flowers under a plaque commemorating the tragic death of clergy and laity of the Diocese of Warmia in 1939-47, and the military honor guard fired a salvo in salute.

After the relic was conveyed into the church, the Archbishop of Warmia greeted the Primate, the current and past Presidents of the Polish Association, distinguished guests and the faithful, and asked the secretary of the Curia to read the documents: a letter from the Apostolic See confirming the authenticity of the relic; a decree from the Metropolitan Archbishop of Warmia founding the Archdiocesan Sanctuary of the Holy Cross in Klebark Wielki, and a directive entrusting the care of the relic to the Sovereign Military Order of St. John of Jerusalem, of Rhodes and of Malta.

The homily during the mass was proclaimed by Cardinal Jozef Glemp. Some of the things he said:

“We are witnesses to an unusual event; the relics of the True Cross were carried on the shoulders

of the Knights of Malta, surrounded by the Dames of the Order. This is a tiny piece of wood on which once hung the Salvation of the world.”

“Death by crucifixion was a shameful death, and that is why Roman citizens were not crucified. This was a death for slaves which could be administered only outside the walls of a city, and this was the death chosen by our Savior so that He could experience the depths of hatred and anger which were prepared for Him by a seemingly victorious Satan. As we know well, the cross was not the end of the life of Christ... That was the sign chosen by Christ, a sign of shame, a sign which He turned into a banner of glory and a sign of victory!...”

“How astonished were His disciples, knowing the meaning of the cross, when they heard from Christ: ‘If you want to be my disciples, each of you must take up his cross and follow me.’ It

foto. Adam Walkiewicz

Jakże byli zdumieni uczniowie, którzy znając pojęcie krzyża usłyszeli od Chrystusa: «Jeśli chcecie być moimi uczniami, każdy z was musi wziąć swój krzyż i naśladować mnie». Musiało być to coś trudnego do zrozumienia i pojęcia. Wziąć krzyż, tak jak niewolnicy?! A ten krzyż był znakiem ku zmartwychwstaniu, był przejściem do nowego życia, które pierwsze zakosztował Chrystus, żeby utworzyć drogę do odrodzenia, do dźwignięcia się ze słabości dla nas wszystkich. (...)

Krzyż jest drogowskazem, krzyż jest kluczem otwierającym obszary piękna i dobra, wyzwalamy nas ze zła i z tego wszystkiego, co nas tak bardzo przytłacza.”

Podziękowania Prymasowi za przekazanie relikwii Archidiecezji w imieniu ZPKM i Kustosza złożył Prezydent J.E. Juliusz hr. Ostrowski, natomiast J.E. Władysław hr. Tarnowski odmówił modlitwę Zakonu. Na zakończenie Mszy św. wierni odmówili Litanię do Krzyża Świętego pod przewodnictwem Arcybiskupa Edmunda Piszcza.

Po uroczystościach na terenie kapelanatu została wydana uroczysta kolacja, w której uczestniczyło kilkaset osób – zaproszonych gości. Spotkanie zakończono dekoracją srebrnymi medalami Orderu „Pro Merito Melitensi”: ratownika maltańskiego i naczelnika sekcji Ratownictwa Pożarniczego pana Zbigniewa Bauman oraz pracownika Delegatury Warmińskiej ZPKM pana Kazimierza Strojka. Bogaty w wydarzenia dzień został zakończony uroczystym koncertem muzyki poważnej połączonej z poezją.

Następnego dnia Członkowie ZPKM wraz z rodzinami uczestniczyli w pielgrzymce autokarowej do bazylik mniejszych na terenie Archidiecezji Warmińskiej. Pielgrzymka ta ukazała bogatą, prawie osiemsetletnią duchowość tego regionu, jak i również piękno i wspaniałe walory krajobrazów ziemi warmińskiej.

Ksiądz Kustosz nowo powstałego Sanktuarium i Kapelan w naszym Zakonie zaprasza serdecznie Członków ZPKM do nawiedzenia Relikwii Krzyża Świętego oraz informuje o możliwości odbywania dorocznych rekolekcji, które są jednym z duchowych obowiązków w sumieniu dam i kawalerów naszego Zakonu.

must have been difficult to comprehend. Take up a cross, as slaves do? But this cross was a sign of resurrection, it was a passage into a new life which was first experienced by Christ, so that He could blaze a path to rebirth, to an uplifting from weakness for all of us...”

“The cross is a signpost, the cross is a key opening up the expanses of beauty and goodness, freeing us from evil and from all which oppresses us...”

Thanks for the transmission of the gift of the relic to the Archdiocese were expressed in the name of the Polish Association were expressed by H.E. President Juliusz Ostrowski, and H.E. Władysław Count Tarnowski recited the prayer of the Order.

At the end of the liturgy, the faithful recited the Litany to the Holy Cross, led by Archbishop Edmund Piszcza.

After the ceremonies, there was a celebratory dinner for several hundred invited guests. At the end, silver medals of the Order Merito Melitensi were awarded to the head of the Fire Protection Brigade Zbigniew Bauman and an official of the War-

mia Delegation Kazimierz Strojek. The day was crowned by a performance of classical music with poetry readings.

The next day, members of the Polish Association and their families took part in a bus pilgrimage to the various basilicas in the Warmia Archdiocese. This trip showed the rich, almost 800-year-old spirituality of the region, and also the beauty of the landscape.

The Reverend Custodian of the newly-founded Sanctuary, who is

also a Chaplain of our Order, extends a sincere invitation to the members of the Polish Association of the Knights of Malta to visit the relics of the Holy Cross. He also reminds us of the possibility here of making the annual retreat which is an obligation of conscience of every Knight and Dame of our Order.

fot. Adam Walkiewicz

fot. Adam Walkiewicz

Archiwum i biblioteka Związku Polskich Kawalerów Maltańskich w Poznaniu

Archives and Library of the Polish Association of Knights of Malta in Poznań

Tadeusz Wojciech Lange

Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości naturalną koleją rzeczy utworzono i u nas narodową organizację Zakonu Maltańskiego, grupującą wszystkich jego polskich członków; do tychczas byli oni nie tylko rozproszeni na terenach trzech zaborów, ale także zgrupowani w trzech różnych strukturach Zakonu. Założycielami organizacji stali się polscy kawalerowie maltańscy z byłego zaboru pruskiego, ponieważ właśnie w pruskiej, stosunkowo niewielkiej i prężnie działającej organizacji „maltańczyków” (*Verein der schleschischen Malteserritter*) wytworzyły się wśród polskich członków wystarczająco silne więzi interpersonalne. Związek Polskich Kawalerów Maltańskich zarejestrowano w Sądzie Grodzkim w Poznaniu 31 sierpnia 1920 r. Tak zatem Poznań stał się siedzibą polskiej „Malty”.

Początkowo prezydentem Związku był Ferdynand ks. Radziwiłł, ale stopniowo coraz większą rolę w organizacji zaczął odgrywać energiczny ziemianin ze Smogulca, Bogdan hr. Hutten-Czapski, emerytowany oficer kawalerii, do niedawna poseł do pruskiego *Herrenhaus* i okazjonalny dyplomata w służbie państwa pruskiego. To dzięki jego staraniom ZPKM został uznany oficjalnie przez władze zakonne w Rzymie 27 czerwca 1927 r. i to on po śmierci F. Radziwiłła został kolejnym prezydentem Związku. Objęcie prezydentury przez Hutten-Czapskiego i uznanie organizacji przez Wielkie Magisterium w Rzymie spowodowało znaczne ożywienie działalności ZPKM. Od tego czasu przyjęcia kolejnych kawalerów maltańskich odbywały się za pośrednictwem Związku, który dla selekcji kandydatów pod względem „genealogicznym” powołał własną Komisję Badawczą. To właśnie napływ dokumentacji rodowodowej i wzmoczona produkcja epistolarna prezydenta Czapskiego spowodowały potrzebę posiadania przez Związek Polskich Kawalerów Maltańskich własnego archiwum.

Jednym z pierwszych kandydatów na członków Zakonu wysuniętych przez nowo powstałą organizację był ks. Edmund Majkowski. Od r. 1919 działał on jako archiwariusz archidiecezjalny oraz bibliotekarz Poznańskiego Seminarium Duchownego i był jednym z inicjatorów utworzenia w r. 1925 Archiwum Archidiecezjalnego w Poznaniu, którego po otwarciu 27 maja 1926 r. został następnie dyrektorem. Mając w perspektywie współudział w zredagowaniu podręcznika na użytek obecnych i przyszłych polskich kawalerów maltańskich (do czego zobowiązał go Konwent, czyli walne zgromadzenie ZPKM 1 października 1927 r.), ks. Majkowski podjął inicjatywę utworzenia archiwum organizacji przy kierowanej przez siebie instytucji. Własnoręcznie przygotował projekt statutu Archiwum i statutu Biblioteki ZPKM i podjął się opieki nad nimi. Sugerował zakup solidnej szafy, która by je pomieściła. W lipcu 1928 r. ks. Majkowski zwrócił się do B. Hutten-Czapskiego z prośbą o oficjalne mianowanie archiwariuszem Związku, od czego ów się uchylił, zasłaniając się brakiem kompetencji. Wyasygnował wszelako 300 zł na zakup wspomnianej wcześniej szafy. Sprawa archiwum stanęła publicznie na forum Związku 1 czerwca 1929 r., kiedy to poruszono ją na Konwencie, odbywającym się w Poznaniu. W punkcie 7 protokołu z Konwentu znalazł się następujący zapis: „Prezydent zwraca uwagę na okoliczność, że dokumenta a mianowicie tablice genealogiczne nie powinny znajdować się w przechowie osoby prywatnej i że zachowywanie ich w gmachu publicznym, dającym większe gwarancje od

When Poland regained independence, it was only natural that there be formed a National Association of the Order of Malta, convening all of the Order's Polish members. Until then, they were not only scattered in the territories of the three partitions, but also belonged to three different structures of the Order. The founders of the association were the Polish Knights from the territories formerly occupied by Prussia, because it was in the small but highly effective Prussian organization of Knights of Malta (*Verein der schleschischen Malteserritter*) that the Polish members developed strong interpersonal bonds among themselves. The Polish Association of Knights of Malta was registered in the court of Poznań on August 31, 1920. That is how that city became the home base of the Polish Knights.

The first President of the Association was Prince Ferdynand Radziwiłł, but gradually a more leading role was assumed by an energetic landowner from Smogulec, Count Bogdan Hutten-Czapski, a retired cavalry officer, until recently a member of the Prussian *Herrenhaus*, and occasionally in the Prussian diplomatic service. It was thanks to his efforts that on June 27, 1927, the Polish Association was recognized by the authorities of the Order in Rome. After the death of Pr. Radziwiłł, Hutten-Czapski became the next President of the Association. His presidency, and the recognition of the organization by the Grand Magistry in Rome, caused a significant increase in the activities of the Association. From that time, the acceptance of new Knights into the Order was done through the intercession of the Association, which created its own Scrutinizing Commission to select candidates on the basis of genealogy. It was the growing collection of genealogical documentation, and the increased epistolary output of President Czapski, that required the Association to create its own archives.

One of the first candidates for membership in the Order recommended by the new Association was Rev. Edmund Majkowski. Since 1919 he acted as the archdiocesan archivist and the librarian of the Poznań Seminary. He was one of the initiators of the creation in 1925 of the Archdiocesan Archives, and upon its opening on May 27, 1926, he became its director. Having been charged by the Convent of the Association on October 1, 1927 to assist in creating an informational manual for current and future Polish Knight of Malta, Fr. Majkowski undertook the creation of an archive for the Association within the institution which he headed. He prepared drafts of the by-laws of the archive and library of the Polish Association of Knights of Malta, and he offered to put these entities under his care. He suggested the purchase of a sturdy cabinet to hold the materials. In July of 1928, Fr. Majkowski asked B. Hutten-Czapski to officially nominate him as the Association's Archivist, but the latter demurred, citing lack of authority to do so. But he did allot the sum of 300 zł. for the purchase of the above-mentioned cabinet.

The issue of the archives was publicly raised before the Association at the Convent on June 1, 1929, in Poznań. Paragraph 7 of the minutes contains the following: “The President calls attention to the fact that documents, and particularly genealogical tables, should not be in the possession of a private individual, and it is imperative to store them in a public building that provides greater protection against fire. In this circumstance,

ognia, jest konieczne. W tych warunkach zdaje się utworzenie Archiwum Związku, w którym także będą przechowywane książki dotyczące spraw maltańskich, konieczne potrzebne. Prezydent proponuje, aby uprosić Jego Eminencję Ks. Kardynała Hlonda, aby zezwolił na przechowanie tego archiwum w Archiwum Diecezjalnym, z zachowaniem całkowitej odrębności. Konwent zgadza się na tę propozycję i poleca Zarządowi opracowanie szczegółowego regulaminu i mianuje Archiwariuszem Konfratry X. Prałata Majkowskiego, który ten urząd z podziękowaniem przyjmuje. (...) Konwent upoważnia Zarząd do wydatkowania na cele archiwalne roczną sumę do 2.000 zł”.

Istotnie, w kilka miesięcy później B. Hutten-Czapski wystąpił z listem do kardynała Hlonda o zgodę na przechowywanie akt ZPKM w Archiwum Archidiecezjalnym i na przyjęcie urzędu archiwariusza przez ks. Majkowskiego. Zgoda udzielona została listem z dnia 8 października 1929 r. Związek starał się o uzyskanie na terenie Archiwum pomieszczenia na posiedzenia zarządu (planowo ozdobić je portretem zmarłego pierwszego prezydenta, Ferdynanda Radziwiłła), ale starania te nie odniosły skutku.

Tymczasem archiwaliów ZPKM przybywało. Jeszcze w r. 1927 lub 1928 członek Związku płk Zbigniew Belina-Prażmowski przekazał na ręce Bogdana Hutten-Czapskiego starą pieczęć Wielkiego Przeoratu Polskiego z herbem Adama Ponińskiego, którą to pieczęć prezydent testamentem zobowiązał się przekazać Związkowi.

W roku 1929 (lub 1930) Zdzisław Skarzyński z Tarzec ofiarował do Archiwum krzyż maltański pozostały po zmarłym członku Zakonu, Zbigniewie hr. Ostroróg-Gorzeńskim. W kwietniu 1930 r. archiwum, a właściwie biblioteka Związku wzbogaciła się o kolejny dar płk Beliny-Prażmowskiego, w postaci 5-tomowego, amsterdamskiego wydania *Histoire des Chevaliers Hospitaliers de S. Jean de Jérusalem appelez depuis do Chevaliers de Rhodes et aujourd' hui les Chevaliers de Malte* Vertota z 1780 r.

W październiku 1930 r. sam prezydent ZPKM przekazał do Archiwum 24 tablice genealogiczne, a także wspomnianą wyżej pieczęć Wielkiego Przeora. Jak się wydaje, były to kolejne materiały znajdujące się w posiadaniu prezydenta Związku, które przekazane zostały do archiwum ZPKM za jego życia.

Świeżo mianowany kawalerem maltańskim Jan Czarnowski z Rossochy, ponoć na prośbę konfratry, adm. Jerzego Zwierkowskiego, przekazał z kolei bibliotece Związku szereg cennych XVII, XVIII i XIX-wiecznych dzieł związanych z dziejami Zakonu. Były tam m.in. dość tajemnicze, nieznane bibliografom zakonnym dzieła Baudoina i de Naberata (?) *Histoire des Chevaliers de l' Ordre de Malte* (tom 1, wydany w Paryżu in folio w r. 1629) i *Histoire des Chevaliers Hospitaliers...* Vertota w 7-tomowej paryskiej edycji in octavo z 1778 r., a także de Borch *Lettres sur la Sicilie et l' ile de Malthe* w dwóch tomach in octavo, wydane w Turynie w r. 1782.

Zachęcony tymi przykładami, 24 listopada 1930 r. prezydent Hutten-Czapski wystosował do członków Związku apel o nadsyłanie dalszych książek do biblioteki „maltańskiej”. Na apel odpowiedział Gustaw Breza z Więckowic (pow. Poznań), który ofiarował Bibliotece trzy tomy z wcześniejszego (z 1742 r.) amsterdamskiego wydania *Histoire...* Vertota i polskiego „białego kruka” – *Zbiór krótki wiadomości potrzebnych kawalerowi maltańskiemu...* Sedlinger de Rozan z 1775 r.

Starający się dopiero o przyjęcie do Zakonu posiadacz ponad stutomowej biblioteki heraldyczno-genealogicznej Zdzisław Karwosiecki z Konstancina k/Warszawy ofiarował Bibliotece ZPKM najpierw 10 książek z tej dziedziny, a następnie – już jako członek – kilka dalszych. Np. w r. 1934 Karwosiecki przesłał do biblioteki Związku 6 pozycji, wśród których obok dzieł

it appears necessary to create an Archive of the Association, which will also contain books dealing with topics related to Knights of Malta. The President proposes to petition Cardinal Hlond for permission to store these materials within the Archdiocesan Archives, but maintaining complete separation of the materials. The Convent accepts this proposal and recommends that the Board of Directors prepare detailed by-laws and nominate as Archivist Confrere Rev. Msgr. Majkowski, who gratefully accepts this position. (...) The Convent authorizes the Board of Directors to spend up to 2,000 zł. annually for archival expenses.

Indeed, several months later B. Hutten-Czapski sent a letter to Cardinal Hlond asking permission for storing the Association's records in the Archdiocesan Archives, and for the nomination of Fr. Majkowski to the office of archivist. Permission was granted in a letter of October 8, 1929. The Association attempted to gain accommodations in the Archives building for meetings of the Board (it was planned to decorate the room with a portrait of the late first President, Ferdinand Radziwiłł), but these attempts were unsuccessful.

In the meantime, the volume of archived material grew. In 1927 or 1928, a member of the Association, Col. Zbigniew Belina-Prażmowski, presented to Bogdan Hutten-Czapski an old seal of the Polish Grand Priory, with the coat-of-arms of Adam Poniński. The President promised to grant the seal to the Association in his will.

In 1929 (or perhaps 1930), Zdzisław Skarzyński of Tarzecz donated to the archives a Maltese cross left by a deceased member of the Order, Count Zbigniew Ostroróg-Gorzeński. In April of 1930 the archives, but more properly the library, was enriched by another gift from Col. Belina-Prażmowski – a five-volume Amsterdam edition from 1780 of Vertot's *Histoire des Chevaliers Hospitaliers de S. Jean de Jérusalem appelez depuis do Chevaliers de Rhodes et aujourd' hui les Chevaliers de Malte*. (History of the Knights Hospitaller of St. John of Jerusalem, once called Knights of Rhodes and today Knights of Malta)

In October of 1930, the President of the Polish Association submitted to the archives 24 genealogical tables and the above-mentioned seal of the Grand Prior. It seems that these were just a few of many materials in the possession of the President that were transferred to the archives during his lifetime.

A newly-nominated Knight of Malta, Jan Czarnowski from Rossocha, probably upon the urging of a confrere, Adm. Jerzy Zwierkowski, also donated to the Association's library a series of valuable 17th, 18th and 19th century publications related to the history of the Order. These included a mysterious work, unknown to the bibliographers of the Order, by Baudoin and de Naberat (?) titled *Histoire des Chevaliers de l' Ordre de Malte* (volume 1, published in Paris in folio in 1629); and *Histoire des Chevaliers Hospitaliers...* by Vertot in a 7-volume Parisian edition in octavo, from 1778; also *Lettres sur la Sicilie et l' ile de Malthe* by de Borch, in two volumes in octavo, published in Turin in 1782.

Encouraged by these examples, on November 24 1930 President Hutten-Czapski issued an appeal to the membership of the Association asking for further donations of books to the Maltese library. This appeal was answered by Gustaw Breza from Więckowice near Poznań, who offered the library three volumes from an earlier (1742) Amsterdam edition of Vertot's *Histoire...* and a Polish “rara avis” – *A short collection of information needed by a Knight of Malta* by Sedlinger de Rozan from 1775. A candidate for membership in the Order, Zdzisław Karwosiecki from Konstancin near Warsaw, who had a library of over 100 volumes on heraldry and genealogy, donated to the Association's library initially 10 volumes, and later, already as a member, sev-

o charakterze genealogicznym znajdowało się klasyczne opracowanie K. Tymnieckiego dotyczące uposażenia joannitów z Zagości.

Z. Karwosiecki nie był jedynym ofiarodawcą spoza kręgu „maltańskiego”: oto w 1932 r. L. Zaremba-Rychwalski nadesłał do biblioteki monografię swego rodu, a w r. 1933 współpracujący ze Związkiem poznański prawnik Stanisław Sławski (mianowany zresztą trzy lata później kawalerem magistralnym) ofiarował jego bibliotece *Justiz-Reglement* z r. 1787.

W tym samym roku ks. Majkowski niespodziewanie odwołany został ze stanowiska dyrektora Archiwum Archidiecezjalnego i skierowany do Belgii, gdzie zajmował się przez czas pewien pracą naukową w tamtejszych klasztorach i pracą duszpastersko-oświatową wśród zatrudnionych tam polskich górników, a po powrocie w następnym roku nakazano mu objąć probostwo w Kopanicy k/Nowego Tomyśla. Tak więc archiwum i biblioteka ZPKM straciły swojego opiekuna. Ks. Majkowski sugerował, by zastąpił go w tej funkcji ks. Karol Mazurkiewicz, proboszcz od św. Jana i także kapelan ZPKM. Prymas zdecydował jednak, że z przyczyn praktycznych funkcję archiwariusza Związku każdorazowo pełnić będzie zwierzchnik Archiwum Archidiecezjalnego. Osobą tą był początkowo ks. Kaim.

W latach następnych, być może wskutek nieobecności niestrudzonego ks. Majkowskiego, wokół bibliotecznej kolekcji Związku panuje cisza. Jedyna wzmianka w archiwach dotyczy kolejnego daru bliżej nie określonych „dzieł genealogicznych”, które biblioteka otrzymała w 1935 lub 1936 r. od wspomnianego już Zdzisława Karwosieckiego.

Prezydent Bogdan Hutten-Czapski zmarł 7 września 1937 r. W artykule 8 swego testamentu postanowił co następuje: „Związkowi Polskich Kawalerów Maltańskich, Towarzystwu wpisanemu w Poznaniu zapisuję: a) 20.000 złotych b) znajdujące się w moich zbiorach książki, rysunki, pieczętki oraz inne przedmioty tyżące się Zakonu Maltańskiego. Wszystkie akta ZPKM mają być niezwłocznie po mojej śmierci doręczone temu członkowi Związku, który w razie mej śmierci jest statutowo powołany do pełnienia obowiązków Prezydenta wymienionego Związku”.

21 marca 1938 r. wykonawca testamentu, Józef Hutten-Czapski, powiadomił o jego treści wiceprezydenta ZPKM Alfreda Chłapowskiego, który na konwencji Związku w trzy dni później obrany został zresztą nowym prezydentem Związku. Chłapowski już wcześniej interesował się „maltańską” dokumentacją pozostawioną przez zmarłego prezydenta: zwalniając w imieniu zarządu ZPKM z dniem 31 grudnia 1937 r. z pracy dotychczasowego szefa kancelarii Związku i jednocześnie sekretarza B. Hutten-Czapskiego, Władysława Antkowiaka, polecił mu uporządkować znajdujące się w Smogulcu akta organizacji. Jak się okazało, było tego całkiem sporo. W styczniu 1938 r. Antkowiak pisał do Chłapowskiego: „Akta i książki darowane, jak i znajdujący się tutaj zapas „Podręcznika ZPKM”, razem ponad 300 tomów zajmują dość poważną przesyłkę i będą do zapakowania wymagały kilku skrzyń”.

Z niewiadomych powodów wspomniana przesyłka przekazana została do Archiwum Archidiecezjalnego dopiero pół roku później, dnia 24 czerwca 1938 r. Jak wynika ze spisu sporządzonego przez urzędującego jeszcze w Smogulcu i nadzorującego przewóz Antkowiaka, w poznańskim Archiwum znalazło się wtedy około 100 ponumerowanych teczek korespondencji, 5 pieczętek ZPKM, kartony z „materiałami piśmiennymi”, Książka Protokolarna Zarządu, Książka Protokolarna Konwentów, a także 203 egzemplarze *Podręcznika Związku Polskich Kawalerów Maltańskich* i dodatkowo 48 luksusowych egzemplarzy na papierze czerpanym, 16 egzemplarzy *Ruolo Generale*, 25 egzemplarzy Statutu ZPKM z 1927 r., 110 egz. Statutu

eral additional. For example, in 1934 Karwosiecki sent to the library 6 items, including several on genealogy and the classic work of K. Tymniecki about the properties of the Joannites in Zagość.

Z. Karwosiecki was not the only donor who contributed while not a member. In 1932 L. Zaremba-Rychwalski sent to the library a monograph of his family; in 1933 Stanisław Sławski, an attorney from Poznań working with the Association (three years later named a Knight of Magistral Grace), donated a copy for *Justiz-Reglement* from 1787.

In the same year of 1933, Fr. Majkowski was unexpectedly recalled from his position of Director of the Archdiocesan Archives and sent to Belgium, where for a time he did research in monasteries and performed pastoral and educational duties among the Polish émigrés working in the mines. After his return the following year, he was assigned as pastor to a parish in Kopanica near Nowy Tomyśl. Thus, the archives and library of the Polish Association lost their custodian. Fr. Majkowski suggested that his role be filled by Rev. Karol Mazurkiewicz, pastor of St. John and also Chaplain of the Polish Association of Knights of Malta. The Primate (Cardinal Hlond) decided, however, that for practical reasons the position of the Association's archivist will be filled by the director of the Archdiocesan Archives. At first, this was Rev. Kaim.

In the following years, perhaps due to the absence of the tireless Fr. Majkowski, there is very little news about the library's collections. The only mention in the archives concerns another donation of some unspecified “genealogical works” received by the library in 1935 or 1936 from the above-mentioned Zdzisław Karwosiecki.

President Bogdan Hutten-Czapski died on September 7, 1937. Article 8 of his testament reads as follows: “To the Polish Association of Knights of Malta, a Society registered in Poznań, I bequeath: a) 20,000 zł. b) books, drawings, seals and other objects relating to the Order of the Knights of Malta which may be found in my possession. All records of the Association are, upon my death, to be immediately delivered to that member of the Association who is designated by statute as the successor in the post of President of the said Association.”

On March 21, 1938, the executor of the testament, Józef Hutten-Czapski, relayed the content of the will to the Vice-President of the Association, Alfred Chłapowski, who three days later at the Association's Convent was elected as the next President. Chłapowski had earlier been interested in the “Maltese” documentation left by the late President. In the name of the Board of Directors, on December 31, 1937 he dismissed the chief of the Association's chancery and the secretary of B. Hutten-Czapski, Władysław Antkowiak, but first directed him to put in order the organization's documents in Smogulec. As it turned out, there was quite a lot of them. In January of 1938, Antkowiak wrote to Chłapowski: “Documents and donated books, as well as a supply of the *Manual of the Polish Association of Knights of Malta*, altogether about 300 volumes, make up a sizable shipment which will require several crates.”

For reasons undetermined, this shipment was not sent to the Archdiocesan Archives until half a year later, on June 24 1938. As indicated by the manifest prepared by Antkowiak, who was still operating in Smogulec and supervising the shipment, the items transferred to Poznań included about 100 numbered files of correspondence, 5 seals of the Polish Association, cartons with “written materials,” book of the minutes of the Board of Directors, book of the minutes of Convents, 203 copies of *Manual of the Polish Association of Knights of Malta* plus 48 deluxe copies of same on hand-drawn paper, 16 copies of *Ruolo Generale*, 25 copies of the statute of the Polish Association from

z 1931 r., szereg egzemplarzy „Rivista del Sovrano Ordine Militare di Malta” (czasopismo zakonne) i innych włoskich pism. Ponadto znajdowało się tam kilkanaście książek zapisanych Związkowi przez prezydenta Hutten-Czapskiego: *Ruolo di Malta* z lat 1877, 1880, 1886, 1890 i 1921, oraz szereg niezwykle cennych XVIII i XIX-wiecznych pozycji związanych z dziejami Zakonu, a wśród nich *Codice Diplomatico del Sacro Militare Ordine Gerosolimitano* z 1782 r., *Privilegi della Sacra Religione di San Giovanni Gerosolimitano* z 1777 r. i kolejne (7-tomowe) wydanie *Histoire...* Vertota. Wśród dzieł polskich znajdował się tam egzemplarz wzmiankowanego już *Zbioru krótkiego...* Sendlingera de Rozan i szereg innych pozycji historycznych i orderoznaczkowych, m.in. opracowania S. Łoży.

Prezydentura A. Chłapowskiego nie trwała nawet rok. Ustępując z tego stanowiska 25 listopada 1938 r. oświadczył: „Wszystkie akta prezydenta przekazałem Szefowi Kancelarii w Poznaniu”. Owym szefem kancelarii był zatrudniony przez Chłapowskiego w lipcu 1938 r. Stefan Fontana, o którym bliższego nie wiadomo.

Aktualnie przedwojenne archiwum Związku Polskich Kawalerów Maltańskich przechowywane jest w zespole ZKM (Związek Kawalerów Maltańskich) w Archiwum Archidiecezjalnym w Poznaniu. Zespół ten stanowi 285 j.a. (teczek), na które składa się głównie archiwum prezydenta Związku Polskich Kawalerów Maltańskich, Bogdana Hutten-Czapskiego. Obejmuje ono niefoliowane listy i dokumenty z lat 1926-1937 (okres jego prezydentury) otrzymane zarówno przez niego osobiście, jak i przez kancelarię Związku, a także odpisy listów i dokumentów wysyłanych przez niego zarówno prywatnie, jak i oficjalnie jako prezydenta. Znajduje się tam również nieco materiałów dotyczących lat 1923-1925, a także z r. 1938 (czasy prezydentury A. Chłapowskiego). Archiwum to jest z grubsza uporządkowane tematycznie. Oprócz teczek korespondencji są tam pojedyncze koperty, pakiety i rulony zawierające głównie tablice genealogiczne członków (sygn. 150-191, 284) i różnego rodzaju reprodukcje, fotografie i wycinki prasowe, a także pewna ilość pozycji broszurowych (np. wspomniane egzemplarze *Rivista...* ze zbiorów B. Hutten-Czapskiego) i kilka zaledwie książkowych. Nie ma wśród nich jednak żadnego ze wspomnianych wyżej XVII-, XVIII- i XIX-wiecznych „białych kruków”; nie znajdują się one także w zbiorach bibliotecznych poznańskiego Archiwum Archidiecezjalnego. Zagięły także wspomniane wyżej, związane z Zakonem Maltańskim obiekty muzealne.

Poza wymienionymi dokumentami w zespole ZKM znajduje się niewielkie osobiste archiwum ks. Majkowskiego (sygn. 116 i 149) i nieuporządkowane papiery po ostatnim międzywojennym skarbniku Związku, Zygmuncie Kieszkowskim (sygn. 196-197, 204-205, 214-216), obejmujące zasadniczo okres 1936-1941, aczkolwiek znajdują się tam pojedyncze materiały zarówno wcześniejsze jak i późniejsze, sięgające roku 1948. Jak się wydaje, tę wojenną i powojenną dokumentację Związku dołączył do zespołu ZKM członek Związku Stanisław Milewski-Lipkowski, o którym wiadomo, że wielokrotnie odwiedzał po wojnie Poznań i w Archiwum był.

W latach dziewięćdziesiątych, po powrocie Związku Polskich Kawalerów Maltańskich „z emigracji” ówczesny jego Delegat na kraj Juliusz Ostrowski podjął starania, by także powojenne archiwalia Związku trafiły do Archiwum Archidiecezjalnego. W r. 1997 przekazał tam m.in. dokumentację dotyczącą rodowodów kandydatów, którą sam zebrał jako członek Komisji Badawczej w latach 1985-1997, a już jako prezydent Związku doprowadził w 1999 r. do przesłania do Archiwum z Francji akt z czasów prezydentury Władysława Ponińskiego (1975-1992). Trwają prace nad przekazaniem do kraju i umieszczeniem w Archiwum kolejnych, rozproszonych po Europie, zespołów

1927, 110 kopii statutów z 1931, a także liczne kopie *Rivista del Sovrano Ordine Militare di Malta* (periodyczna publikacja Zakonu) i innych włoskich pism. Ponadto, oprócz kilku woluminów przekazanych Związkowi przez prezydenta Hutten-Czapskiego: *Ruolo di Malta* z lat 1877, 1880, 1886, 1890 i 1921; kilka niezwykle cennych XVIII i XIX-wiecznych woluminów z dziejów Zakonu, a wśród nich *Codice Diplomatico del Sacro Militare Ordine Gerosolimitano* z 1782 r., *Privilegi della Sacra Religione di San Giovanni Gerosolimitano* z 1777 r. i kolejne (7-tomowe) wydanie *Histoire...* Vertota. Wśród dzieł polskich znajdował się tam egzemplarz wzmiankowanego już *Zbioru krótkiego...* Sendlingera de Rozan i szereg innych pozycji historycznych i orderoznaczkowych, m.in. opracowania S. Łoży.

A. Chłapowski pełnił urząd prezydenta na krótko. Resignując z tego stanowiska 25 listopada 1938 r., oświadczył: „I have conveyed all documents of the President to the Chief of Chancery in Poznań.” The chief, employed by Chłapowski in July of 1938, was Stefan Fontana, about whom no further details are known.

The actual pre-war archives of the Polish Association are kept in the section labeled ZKM (Association of Knights of Malta) in the Archdiocesan Archives in Poznań. This section is made up of 285 files, consisting mainly of the archives of President Bogdan Hutten-Czapski. It includes unnumbered letters and documents from the years 1926-1937 (the term of his presidency) received by him personally as well as by the chancery of the Association, copies of letters and documents sent by him privately and officially as President. There are also some materials from the years 1923-25, and also from 1938 (the presidency of A. Chłapowski). These archives are arranged more or less thematically. Besides the folders of correspondence there are individual envelopes, packets and scrolls containing primarily genealogical tables of members and all sorts of reproductions, photographs and press clippings, and also some number of pamphlets (e.g. the above-mentioned copies of *Rivista...* from the collection of B. Hutten-Czapski) and a few books. There is not among them, however, any of the above-mentioned rare books from the 17th, 18th and 19th centuries, nor can they be found in the library collections of the Poznań Archdiocesan Archives. They have been lost, along with all of the museum objects associated with the Order of Knights of Malta.

Besides the documents mentioned above, the ZKM collection includes a small personal archive of Fr. Majkowski, and unordered papers left by the last pre-war treasurer of the Association, Zygmunt Kieszkowski, from the years 1936-41. There are also individual papers from earlier and later years, some as late as 1948. It seems that this war-time and post-war documentation of the Association was deposited in the ZKM archives by Association member Stanisław Milewski-Lipkowski, who is known to have been in Poznań and visited the Archives many times.

In the 1990's, after the return of the Association of Polish Knights of Malta "from abroad," the Association's then delegate for Poland, Juliusz Ostrowski, initiated efforts to have the post-war records of the Association deposited in the Archdiocesan Archives. In 1997 he transferred there the documentation pertaining to the genealogy candidates which he collected as a member of the Scrutinizing Commission in 1985-97. As President, he arranged in 1999 for the transfer to the Archives of documents from France from the presidency of Władysław Poniński (1975-92). Work is continuing to send to Poland and collect in the Archives additional collections of post-war documentation of Polish Knights of Malta scattered across Europe.

powojennych archiwaliów polskiej „Malty”.

Nasuwa się pytanie o losy bogatego i niezwykle cennego księgozbioru Związku Polskich Kawalerów Maltańskich. Być może znajdował się on wśród tych książkowych zasobów Archiwum, które umieszczono w latach 1940-41 w składnicy ksiąg w kościele św. Michała i które spłonęły wskutek nalotu aliantów w Zielone Świątki 1944 r. Nie można jednak wykluczyć, że zdeponowany gdzie indziej ocalał w całości, lub uległ rozproszaniu już po wojnie.

Ktokolwiek natrafi na ślad księgozbioru, proszony jest o powiadomienie Związku Polskich Kawalerów Maltańskich (ul. Karmelicka 8/7, 31-128 Kraków), który jest jego prawnym właścicielem.

Już po napisaniu tego artykułu powróciło z Paryża ogromne archiwum Prezydenta Emeryka hr. Hutten-Czapskiego obejmujące lata 1948-1975 oraz Prezydenta Władysława hr. Tarnowskiego za lata 1992-1997. Tym samym w chwili obecnej, poza archiwum Prezydenta Jana hr. Badeniego (1990-1992), całość dokumentacji ZPKM za lata powojenne powróciła do Polski.

Artykuł pierwszy raz opublikowano w Poznańskim Roczniku Archiwalno-Historycznym Rocznik VI/VII (1999/2000). Publikacji na łamach Biuletynu dokonujemy za zgodą autora. W niniejszej publikacji pominięto przypisy.

Redakcja

Questions remain about the fate of the rich and unusually valuable book collection of the Polish Association of Knights of Malta. It is possible that the collection was included in that part of the Archive's library which was sent in 1940-41 for storage in the church of St. Michael, and which burned during an Allied air raid on Pentecost in 1944. But it is not outside the realm of possibility that it was stored elsewhere and survived in toto, or that it was scattered to various locations after the war.

Whoever happens upon the trail of this collection is asked to contact the rightful owner, the Polish Association of Knights of Malta (ul. Karmelicka 8/7, 31-128 Krakow, Poland).

Subsequent to the writing of this article, the enormous archives of President Count Emeryk Hutten-Czapski from the years 1948-75 arrived from Paris, as well as those of President Count Władysław Tarnowski from the years 1992-1997. At the moment, with the exception of the archives of President Count Jan Badeni (1990-92), the entire post-war documentation of the Polish Association has been returned to Poland.

This article was first published in the Poznań Annals of Archives and History, Vol. VI/VII (1999/2000). We publish it in this Bulletin with the permission of the author. We omit the original footnotes.

Editors

Dobrze wykonaliśmy swoje zadanie

We have fulfilled our task well

W sierpniu bieżącego roku miała miejsce kolejna podróż Jana Pawła II do Polski. I tym razem istotnym ogniwem zabezpieczenia sanitarnego pielgrzymów była Maltańska Służba Medyczna. Poprosiliśmy prof. Henryka Kubiaka, który stworzył i kieruje MSM o to, by opowiedział nam o technicznej stronie tej akcji.

Henryk Kubiak
w rozmowie
z ratownikami
maltańskimi

In August of this year, the Pope John Paul II paid another visit to Poland. This time also, a vital part in providing medical safety to the pilgrims was played by Order of Malta Medical Corps (OMMC). We asked prof. Henryk Kubiak, the founder and leader of OMMC, to tell us about the technical aspects of this action.

Rafał L. Górski:
W dniu, w którym Ojciec Święty przyjechał do Polski wszystko musiało być zapięte na ostatni guzik. Zatem kiedy dla Maltańskiej Służby Medycznej zaczęła się akcja „Pielgrzymka Papieska”?

Prof. Henryk Kubiak: Zaczęła się jeszcze przed oficjalnym komunikatem zapowiadającym pielgrzymkę Papieża. Zaprosił nas ks. bp Kazimierz Nycz, przewodniczący komitetu organizacyjnego Pielgrzymki i

oznajmił, że nie wyobraża sobie zabezpieczenia medycznego Pielgrzymki bez MSM. Od początku marca braliśmy udział w licznych spotkaniach w Kurii, urzędach państwowych i samo-

fot. Marek Tomik

Henryk Kubiak
conversing with
the volunteers

medical assistance to the pilgrimage without the participation of OMMC. Since early March we attended many meetings in the Curia, in offices of national and local governments, also of

Rafał L. Górski:
When the Holy Father arrived in Poland everything had to be in a complete state of readiness.

So when did Maltese Medical Aid initiate “Operation Papal Pilgrimage”?

Prof. Henryk Kubiak: It began even before the official communiqué announcing the Pope's pilgrimage. We were invited by Bishop Kazimierz Nycz [Auxiliary Bishop of Kraków], the head of the organizing committee, who told us that he could not envision providing

rządowych, a także policji oraz pogotowiu ratunkowym, by dograć współdziałanie poszczególnych służb. Muszę z wdzięcznością dodać, że w tych przygotowaniach towarzyszyła mi moja żona. Następnie rozesłaliśmy do wszystkich jednostek zaproszenie do wzięcia udziału w tej akcji. Kolejnym, niesłychanie pracochłonnym zadaniem, było zebranie danych dotyczących wszystkich osób (a było ich 600) biorących udział w tej akcji, a następnie wyznaczenie składu patroli. Trzeba było w każdym wymieszać osoby bardziej doświadczone z tymi o mniejszym stażu, no i wyznaczyć kierownika. Chodziło też o to, by sektor najbliższy ołtarza, (w którym każdy chciał się znaleźć) nie przypadł w udziale członkom tylko jednej jednostki. Trzy dni papieskiej pielgrzymki były szalenie intensywne. Praca zaczęła się o trzeciej w nocy. Wtedy musiały się meldować w centrali pogotowia ratunkowego karetki, gdzie trwała odprawa i uzupełniano lekarstwa itd. Ponadto tam do naszych zespołów dołączali pracownicy pogotowia ratunkowego – my nie dysponujemy tak dużą liczbą lekarzy i pielęgniarek, by obsadzić wszystkie karetki. Początek właściwej akcji na Błoniach to niedziela, piąta nad ranem.

Na Błoniach było ponad 2 miliony pielgrzymów. Zapewnienie im bezpieczeństwa wymagało zastępów doświadczonych ratowników. Jakie siły wystawiła MSM do tej akcji

Na Błoniach były wszystkie karetki jakimi dysponuje MSM, w tym trzy krakowskie, dwie warszawskie i katowicka. Ponadto z Niemiec przyjechało dziesięć kolejnych ambulansów. W sumie to stanowiło ok. 1/3 wszystkich użytych na Błoniach. Dodam, że szczególnym wyróżnieniem dla nas było to, że wszędzie (tzn. w Łągowicach, Kalwarii i na Błoniach) zabezpieczaliśmy strefy "0", to znaczy te przeznaczone dla VIPów. Dla tego dla osób wyznaczonych do służby w tych sektorach należało wyrobić przepustki od BORu. I jeszcze jedno. MSM był jedyną instytucją, której działania obejmowały wszystkie trzy "filary" zabezpieczenia medycznego – patrole wśród wiernych, karetki i namiot sanitarny (czyli właściwie szpital polowy). I znów nie bez dumy powiem, że obok siedmiu namiotów sanitarnych wystawionych przez krakowskie szpitale, tylko jeden, ten który stał na tyłach ołtarza, wystawiła instytucja nie profesjonalna, oparta na wolontariacie – było to MSM. Oczywiście są wśród nas zawodowcy – lekarze, pielęgniarki i sanitariusze, ale pełnią oni służbę w naszych szeregach tak jak wszyscy na zasadzie wolontariatu.

Tego dnia w Krakowie był upał. Na Błoniach thumy. Czy dużo pracy miały nasze karetki?

Karetki maltańskie przewiozły do szpitali 153 osoby (na 808 w sumie). Patrole piesze nie nadążały z notowaniem wszystkich swoich interwencji, mimo, iż co do zasady staramy się prowadzić taką dokumentację. W czasie tej akcji pracy było jednak zbyt wiele, by odnotować wszystko. Możemy przyjąć, że z na-

the police and emergency medical services, in order to establish close collaboration of the various services. Here I must express my gratitude to my wife who assisted me in these meetings. Then, we sent out to all our units an invitation to take part in this action. A very time-consuming chore was the collection of information about each person (there were 600 of them) who were to take part, and then to establish the make-up of the individual teams. It was necessary to create teams that combined more experienced workers with those with shorter service, and to name a leader for each team. It was also important that the

sector closest to the altar (where everyone would like to be placed) was not assigned to members of only one unit. The three days of the Pope's pilgrimage were tremendously intense. Our work began at 3 o'clock in the morning. At that hour, ambulances had to report to the headquarters of emergency services, where there were briefings, medical supplies were replenished, etc. Also, here our teams were joined by emergency medical professionals, because we do not have sufficient numbers of doctors and nurses to staff all of the ambulances. The actual beginning of activities on the Kraków Błonie (Meadows) was on Sunday at 5 AM.

fot. Marek Tomik

There were over 2 million pilgrims at Błonie. Ensuring their safety required legions of experienced emergency workers. What forces did OMMC filed for this action?

We had every one of our ambulances at Błonie – that included three from Kraków, two from Warsaw and one from Katowice. In addition, ten more ambulances came from Germany. Together, this represented about 1/3 of the vehicles available at Błonie. I must add that it was a particular honor for us that everywhere (that is, at Łągowniki, Kalwaria and Błonie) we were assigned to sector "zero," that is, the one for VIPs. So the persons assigned to work here needed to have passes from the Office of Government Security. And one other thing. OMMC was the only institution whose activities covered all three "pillars" of medical security – foot patrols among the faithful, ambulances and a medical tent (in effect, a field hospital). And again with pride I must add that besides the seven medical pavilions put up by Kraków hospitals, only one, the one immediately behind the altar, was put up by a non-professional association staffed by volunteers – that was OMMC. Of course there are professionals within our ranks – doctors, nurses, aides – but they serve, as do all of our members, on a voluntary basis.

That day was very hot in Kraków. There were great throngs at Błonie. Did our ambulances have a lot to do?

Maltese ambulances transported 153 persons to hospitals (out of a total of 808). Foot patrols were unable to record all of their activities, although in principle we attempt to maintain that kind of documentation. But in this case, there was just too much to do, preventing us from recording everything. We may assume that several thousand persons benefited from our assistance. About 100 patients were treated at our tent at Błonie, and over 50 at Kalwaria. In addition, we had in our care about one thousand

szej pomocy skorzystało kilka tysięcy osób. Przez nasz namiot na Błoniach przewinęło się ok. 100 pacjentów, a w Kalwarii ponad 50. Ponadto mieliśmy pod swoją opieką około tysiąca osób niepełnosprawnych. Wracając do ambulansów, myślę że warto powiedzieć, jak były zorganizowane ich działania. Przy każdym namiocie sanitarnym stały dwie lub trzy karetki. Pozostałe były zgromadzone na parkingu koło „sztabu dowodzenia”. Jeśli któraś z karetek spod namiotu musiała odwieźć chorego do szpitala, na jej miejsce wjeżdżała zapasowa z parkingu. Z kolei wozy powracające ze szpitala wjeżdżały na parking. W ten sposób w przy namiotach zawsze była właściwa liczba karetek.

Jak Pan już wspomniał w akcji wzięło udział ponad sześciuset wolontariuszy MSM. Oprócz naszych ratowników w zabezpieczeniu medycznym uczestniczyły setki innych osób. Sprawne kierowanie taką liczbą ludzi wymaga nie lada umiejętności organizacyjnych. Komu podlegali w czasie tej akcji członkowie MSM?

Wszystkie służby medyczne na czas akcji przechodziły pod komendę dyrektora Krakowskiego Pogotowia Ratunkowego pani Popławskiej. Natomiast ja, jako kierujący MSM byłem członkiem sztabu dowodzącego zabezpieczeniem medycznym. Muszę przyznać, że tam przydało się moje doświadczenie w organizowaniu zabezpieczenia medycznego dużych zgromadzeń.

Pamiętam dwie „papieskie” akcje, w których brałem udział. W Częstochowie w 1991 roku liczba osób, którym musieliśmy pomóc była ogromna. Z kolei w Bielsku mieliśmy niewiele pracy. Jak ocenia Pan ilość interwencji w tym roku?

Szczęśliwie liczba chorych była niewielka. Oczywiście jeśli wziąć pod uwagę, że na Błoniach było 2,3 mln wiernych. Zawdzięczamy to przede wszystkim stosunkowo łagodnej pogodzie. Był wprawdzie upał, ale łagodzony przez chłodny wietrzyk. To była liczba, którą sztab przewidywał.

Pierwsza pielgrzymka papieska, w czasie której działała MSM (wtedy jako Pomoc Maltańska), to było Światowe Spotkanie Młodzieży w Częstochowie w roku 1991. Ta była piątą z kolei. Czy doświadczenie z poprzednich pielgrzymek procentuje i można powiedzieć, że jest to już prawie rutyna, czy też każda pielgrzymka jest inna i niesie nowe wyzwania?

Niewątpliwie każda pielgrzymka jest inna, ale też na pewno mamy duże doświadczenie w tej materii. Dla części osób zaangażowanych w przygotowania, było to pierwsze wydarzenie tego rodzaju, my wiedzieliśmy już sporo na temat tego, co nas czeka, więc mogliśmy w czasie przygotowań od razu przystępować do rzeczy.

Pielgrzymka jest już dawno za nami. Wszyscy wciąż przeżywamy przede wszystkim, to co nam powiedział Ojciec Święty, ale też na pewno pozostają wspomnienia ze służby...

Mam już spory plik podziękowań od instytucji zaangażowanych w organizację pielgrzymki papieskiej. Wszystkie świadczą o tym, że dobrze wykonaliśmy swoje zadanie.

handicapped persons. Returning to the ambulances – I think we should mention how their activities were organized. There were two or three vehicles at each medical tent. The remainder were stationed in a parking lot next to the command center. When one of the vehicles at the tents needed to take someone to a hospital, its place was taken by another from the parking. The ambulances returning from the hospitals would drive to the parking. That way, there was always the required number of ambulances next to the points of treatment.

As you have mentioned, over 600 OMMC volunteers took part in this action. Besides our medical workers, hundreds of other persons took part.

The efficient managing of such a great number of people requires considerable organizational skill. In this action, who was in charge of the members of OMMC?

For the duration of this action, all of the medical services were under the command of the Director of the Krakow Ambulance Corps, Mrs. Poławska. I, on the other hand, as the head of OMMC, was a member of the

foto. Marek Tomik

central staff directing the entire medical service. I must admit that my experience in organizing medical assistance to large gatherings was very useful there.

I remember two Papal actions in which I took part. In Częstochowa in 1991 we needed to assist an enormous number of people. In Bielsko in turn, we had little to do. How do you evaluate the volume of assistance needed this year?

Fortunately, the number of ill people was small – of course taking into account that there were 2,3 million faithful at Błonie. This was mostly thanks to the mild weather. It was indeed very hot, but that was moderated by a cool breeze. The number of cases was according to our expectations.

The first Papal pilgrimage in which OMMC took part was World Youth Day in Częstochowa in 1991. This was the fifth. Does the experience from previous pilgrimages yield dividends in each successive one, and can we say that this is becoming almost routine? Or is each pilgrimage different and provides new challenges?

Undoubtedly each pilgrimage is different, but we have surely gained much experience in this matter. For some of those involved in preparing this action, it was the first event of this type, but we knew quite a bit about what to expect, so during the planning we could immediately address the key issues.

The pilgrimage is long behind us. All of us are still reliving what the Holy Father said to us, but surely you must have memories from your service...

We have a thick file of thanks from various institutions involved in organizing the Papal pilgrimage. All of them attest to the fact that we have fulfilled our task well.

Czas Bożego Narodzenia

Christmastime

Ks. Andrzej F. Dziuba

Uroczystości liturgiczne czasu Bożego Narodzenia są, po obchodach misterium paschalnego, najważniejszym wydarzeniem roku liturgicznego. Oto bardzo krótkie wprowadzenia w liturgię poszczególnych uroczystości i świąt.

Narodzenie Pańskie

Msza w nocy. W rodzinach i wspólnotach świętujemy wieczór wigilijny, Boże Narodzenie, każdy na swój sposób. Również ludzie, którzy są daleko od Kościoła, obchodzą Boże Narodzenie, także im coś to święto mówi. Wyszło ono poza chrześcijaństwo, jest wielkim świętem całej ludzkości. Wszystkim ma być objawiony Syn Boży. „Zwiastuję wam radość wielką, dziś narodził się nam Zbawiciel, którym jest Chrystus Pan”. Chrystus przychodzi „aby odkupić nas od wszelkiej nieprawości i oczyścić sobie lud wybrany na własność, gorliwy w spełnianiu dobrych uczynków”.

Msza o świcie. Fakt, że Bóg jako biedny przybył do biednych, jest wyzwaniem dla nas. Posiadając duchowe i materialne dobra powinniśmy się nimi dzielić. Zapytajmy zatem, czy wyczerpaliśmy liczne możliwości i czy czujemy się biedni przed Bogiem, ponieważ wszystkiego co mamy, możemy tylko dzięki Niemu używać. „Ukazała się dobroć i miłość Zbawiciela, naszego Boga, do ludzi, abyśmy stali się dziedzicami życia wiecznego”.

Msza w dzień. Najgłębszy sens uroczystości Bożego Narodzenia wypowiedziany jest w tym, że lud, który jest gotów słuchać Boga, jest przyjęty przez Niego. Jezus Chrystus został posłany na świat i stał się naszym Bratem. Z Nim jesteśmy powołani brać udział we wspólności Boga. Wszyscy, którzy przyjmują Chrystusa z wiarą i miłością, stają się dziećmi Bożymi i otrzymują z jego pełni łaskę po łasce.

Święto Świętej Rodziny Jezusa, Maryi i Józefa

Święto to ma źródło w Ewangeliach. Słowo Boże staje się Ciałem – Człowiekiem żyjąc przez trzydzieści lat w rodzinie w Nazarecie z Maryją swoją Matką i Józefem swym przybranym ojcem. Kościół w świecie dzisiejszym chce dać każdej rodzinie chrześcijańskiej przykład dobrego, cnotliwego życia; przez nie rodzina będzie azylem pokoju, w którym jaśnieje radość życia i błogosławieństwo łaski.

Uroczystość Świętej Bożej Rodzicielki Maryi – Nowy Rok

Uroczystość ta obchodzona jest 1 stycznia, w ósmym dniu oktawy Narodzenia Pańskiego. Dzisiejsza liturgia wychwala przywilej macierzyństwa Maryi, Matki Syna Bożego i Matki Kościoła. Na progu wita nas Matka Najświętsza ze swoim Dzieckiem i pragnie nam błogosławić: „Niech cię Pan błogosławi i strzeże, niech cię obdarzy swą łaską i pokojem”. Jako źródło błogosławieństwa wskazuje na swego Syna, abyśmy mogli otrzymać przybrane synostwo Boże i nazywać Stwórcę nieba i ziemi naszym Ojcem. Nowy Rok będzie dla nas błogosławionym, jeśli nas zbliży do Boga przez Jezusa, Maryję i Józefa, jeśli, jak pasterze w Ewangelii, będziemy wdzięcznym sercem wielbić i wysławiać Boga za wszystko.

Uroczystość Objawienia Pańskiego – Trzech Króli

Starożytna uroczystość Objawienia Pańskiego zaliczana jest do najważniejszych uroczystości roku liturgicznego, ponieważ sławi w Dzieciątku narodzonym z Maryi objawienie tego, który

The liturgical ceremonies of the Christmas season are, after the ceremonies of Easter, the most important event of the liturgical year. Here is a very brief introduction into the liturgy of the various holidays and feasts.

Christmas Day

Midnight Mass. Families and communities celebrate Christmas Eve and Christmas, each of us in their own way. Even persons who are distanced from the Church observe Christmas, because this feast has some significance for them. It has moved beyond Christianity, it is a great celebration of all of humankind. The Son of God is to be revealed to all. “For behold, I proclaim to you tidings of great joy... For today a Savior has been born to you, who is Christ the Lord.” Christ comes to “redeem us from all iniquity and to cleanse the people chosen as His own, people who shall be eager to perform good acts.”

Mass at dawn. The fact that God came as a poor child to the poor is a challenge for us. We who have material and spiritual riches are obliged to share them. Let us ask ourselves, have we explored our many possibilities, and do we consider ourselves poor in spirit before God? Because all that we have, we have only thanks to Him. “The goodness and love of the Savior, our God, has been revealed to men, so that we may become inheritors of everlasting life.”

Mass during the day. The deepest meaning of the celebration of Christmas is expressed by the fact that the people, who are ready to hear God, are received by Him. Jesus Christ was sent into the world and became our Brother. With Him we are called to take part in the splendor of God. All who receive Christ with faith and love become children of God and receive from Him a multitude of graces.

The Feast of the Holy Family

This feast has its roots in the Gospels. The Word of God is made Flesh – a man living for thirty years with his mother Mary and Joseph, His foster father. In today’s world the Church wants to give to each family an example of a good, virtuous life; through it, the family will be a refuge of peace filled with the joy of life and the blessing of grace.

The Feast of the Maternity of Mary – New Year’s Day

This feast is celebrated on January 1, on the octave of the Lord’s birth. This day’s liturgy celebrates the great gift of Mary’s motherhood, Mother of the Son of God and Mother of the Church. We are greeted at the door by Blessed Mother with Her Child, and she wishes to bestow blessings on us: “May the Lord bless you and keep you, may He bestow on you His grace and peace.” She indicates that this blessing flows from Her Son, so that we may become the children of God thereby recognize the Creator of heaven and earth as our Father. The New Year will be blessed for us if we grow closer to God through Jesus, Mary and Joseph, if, as the shepherds in the Gospel, we give thanks and praise with all our hearts to God for everything.

The Feast of Epiphany – Three Kings

The ancient feast of the Epiphany is one of the most important celebrations of the liturgical year, because it exalts in the Child born to Mary the personification of Him who is the Son of

jest Synem Bożym, Mesjaszem i Światłością narodów. Epifania jest świętem pierwszego objawienia Jezusa i wezwaniem ludzi do zbawienia wiecznego. Mędrcy adorujący na kolanach Dzieciątka Jezus reprezentują wielość ras, ludów, które pozdrawiają Boga jako króla narodów i głowę nowej rodziny – Kościoła powszechnego, który żyje w jednej wierze.

Święto Chrztu Chrystusa

Chrzest, który przyjął Jezus w rzece Jordan, jest nie tylko chrztem pokuty, lecz znakiem prawdziwego oczyszczenia sakramentalnego, z powszechnego grzechu ludzkości. Chrzest ten winien również przyjąć każdy wierny dla osiągnięcia zbawienia wiecznego. To Sługa Pański rozpoczyna erę Mesjańską.

Czas Bożego Narodzenia pozostaje czasem radości, ale i nadziei wobec nowego czasu. Niech rozpoczynający się rok stanie się szansą i możliwością czynienia dobra zgodnie z zasadą "tuitio fidei et obsequium pauperum".

God, the Messiah and the Light of nations. The Epiphany is the feast of the first revelation of Christ and a call of all peoples to eternal salvation. The Magi adoring the Christ Child on their knees represent a variety of races, of peoples who greet God as the King of nations and the head of a new family – the Universal Church which lives in one faith.

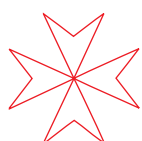
The Baptism of Jesus

The Baptism which Jesus received in the River Jordan is not only a baptism of penance, but also a sign of true sacramental cleansing from mankind's Original Sin. This baptism needs to be received by every one of the faithful, in order to achieve eternal salvation. Here, the Servant of God began the Messianic era.

The season of Christmas is a season of joy, but also of hope for a new era. May the new year become an occasion for performing good works in the spirit of "tuitio fidei et obsequium pauperum."

foto. Janusz Roskoń

Biuletyn Związku Polskich Kawalerów Maltańskich Suwerennego Rycerskiego Zakonu Szpitalników Św. Jana Jerozolimskiego zwanego Rodyjskim i Maltańskim i Pomocy Maltańskiej; REDAKCJA: Rafał L. Górski, tłumaczenie Tadeusz Mirecki, ADRES REDAKCJI: Polska, 31-142 Kraków, ul. Krowoderska 6/11, tel./fax (+48 12) 422 44 50, e-mail: njgorski@cyf-kr.edu.pl; SKŁAD I ŁAMANIE: SGiR „RASTEREK” Marta Bukowczan, 32-082 Bolechowice, ul. Winnica 38, tel./fax (+48 12) 430 69 63, e-mail: rasterek@kompit.com.pl